

naš glas

številka 3

glasilo skupine Droga

marec 2002

Vsaka rešitev ustvarja nove probleme.

(Murphyjev zakon)

Končno smo se otresli zime. Že dolgo let ni bila tako čemerna in polna neprijetnih vremenskih domislic! Za ljubitelje snega in megle je sicer dobro poskrbela, ostali pa smo jo doživljali približno tako, kot doživljamo godrnjavo, prepričljivo sosedo. Tu in tam smo si morda celo zaželeli, da bi mogli in znali živeti kot naši dedki in babice, ki v hudem mrazu in visokem snegu kratkoma niso šli zdoma. V mestih, kjer so bile ulice sicer plužene, so se pretokli do služb in mlekarn (z ostalim živežem so jeseni napolnili klet in shrambo, kar danes počne zmeraj manj ljudi), iz mesta pa se niso podajali - razen v veliki nuji. Tudi na vaseh si ljudje niso belili glave zastran snežnega obilja: okrog domačij so ga odmetali, da so lahko poskrbeli za živino in brez težav splezali v kašče in kleti z ozimnico, dneve in večere pa so preživeli tako, da so ličkali koruzo, ružili fižol, pletli jerbese in se zraven pomenkovali o vsem mogočem. Pozimi se je živelo zares spokojno in brez nepotrebne naglice.

Sodobni človek pa ima na voljo cel kup izumov in pripomočkov, s katerimi kljubuje obnašanju matere narave. Spletel si je namreč mrežo poslov in opravkov, ki mu ne dovolijo počitka - ne v tropski vročini ne v snežnih neurjih. Za poletje in njegova razbeljena parkirišča si je omislil avtomobile s klimatsko napravo, zimo pa je prelisčil z zimskimi gumami in snežnimi verigami. Tako niti tisti, ki ga - vsej tehnologiji navkljub - navdaja spoštljiv strah pred neprijaznimi cestami, nima izgovora, da bi ostal doma na varnem. Tisti, ki jim na cestah nikoli ni prizanešeno, so poklicni vozniki. Ena od zuanjih podob napredka in novih načinov poslovanja ter upravljanja nasploh sta blagovni in potniški promet: če zastaneta en sam dan, nastanejo zmešnjave na vseh koncih države; do tedaj ne razmišljamo o tem, da je v trgovini kruh vsak dan svež in da je v poštnem nabiralniku časopis z današnjim datumom. Ne razmišljamo o poledici v zgodnjih jutranjih urah, o nalivih, ki pljuskujejo na vetrobranska stekla in niti o vetru, ki doseže sunke več kot sto kilometrov na uro. Našo pozornost do blagovnega prometa razburka kvečjemu kamion, ki ga ne moremo prehiteti (čeprav se nam nikamor ne mudi...). Vsako pomlad vedno znova veselo pozdravljamo naravo; hvaležni smo ji za daljše dneve, za boljše razpoloženje in drobne radosti na vrtu. Po tej utrudljivi, v megle in snežne plohe odeti zimi ji bodimo hvaležni tudi za suhe, lahko prevozne ceste: po njih se vsak dan vozi na tisoče ljudi, od katerih služb so odvisne njihove družine; tudi Drogini vozniki so med njimi.

Vožnja v lepem vremenu je manj stresna, manj utrudljiva in veliko varnejša, zato naj naše pomladno navdušenje velja tudi tej okoliščini.

Sonja Požar

Foto Dragica Mekis

POSLOVNI REZULTATI

TUDI POSLOVNO LETO 2001 ZELO USPEŠNO

DROGA je tudi v lanskem letu poslovala uspešno. Leto 2001 je bilo v znamenju usmeritev, ki se nanašajo na iskanje novih poslovnih priložnosti in velikih sprememb. Med temi je (predvsem že tolikokrat omenjena) selitev v novo tovarno v Izoli, nakup pražarne v Makedoniji, klavnice v Italiji, ustanovitev mešanega podjetja v Prištini, pridobitev mednarodnega okoljskega certifikata ISO 14001, odprodaja hčerinskega podjetja Soline, d.o.o. ter proizvodnega centra Začimba.

Uspešnost poslovanja Droge lahko strnemo v nekaj naslednjih točk:

- 14-odstotna rast čistih prihodkov iz prodaje glede na leto 2000 oziroma odstotek nad načrtovanimi,
- 33-odstotna rast izvoza gotovih izdelkov glede na leto 2000,
- 5-odstotna rast prodaje na domačem trgu glede na leto 2000,
- 15,5-odstotna rast dodane vrednosti na zaposlenega glede na leto 2000,
- 2,5-odstotna rast produktivnosti glede na leto 2000.

celotnega izvoza oziroma kar za 41 odstotkov več kakor leta 2000. Največ smo prodali v Bosno in Hercegovino (35%), Jugoslavijo (22%), Hrvaško (17,5%) in Makedonijo (11%). Ostala vrednost predstavlja izvoz v države Evropske unije, v vzhodno Evropo in na druge trge. Najpomembnejši izvozni program je mesni program. V letu 2001 je pašteta Argeta dosegla 64-odstotni delež v prihodkih od prodaje na tujih trgih, kar pomeni 25-odstotno povečanje glede na leto 2000.

Argeta postaja vse uspešnejša tudi na domačem trgu, kjer je dosegla že

Droga je na domačem trgu ustvarila 65 odstotkov celotnih prihodkov. Čisti prihodki iz prodaje so tako skupaj znašali 16,2 milijarde tolarjev, kar je 14 odstotkov več kakor leta 2000 oziroma odstotek nad načrtovanimi. Čisti dobiček Droge v letu 2001 je znašal 1,5 milijarde tolarjev.

ZAPOSLENOST

Skupno število zaposlenih na dan 31.12.2001 v družbi DROGA d.d. je bilo 603. Od tega je bilo za nedoločen čas zaposlenih 559 oseb in za določen čas 44 oseb.

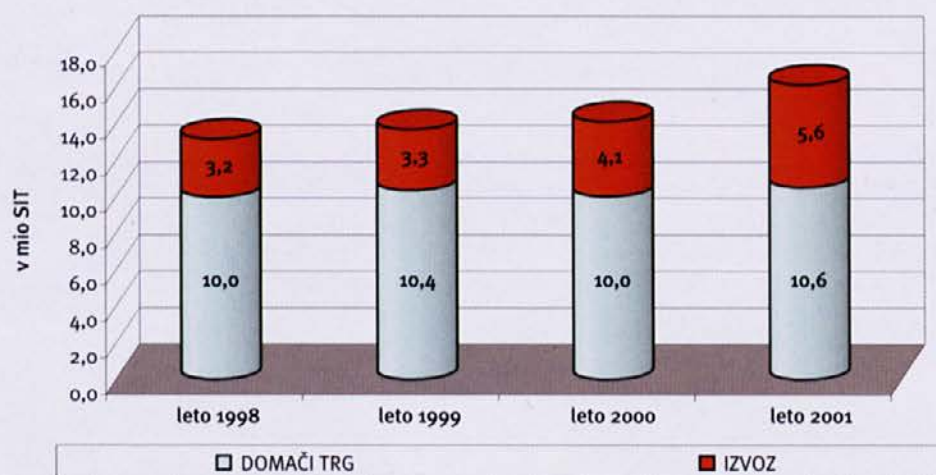
NALOŽBE

V letu 2001 smo za naložbe namenili 2,4 milijarde tolarjev. To je za 35 odstotkov nad načrtovanimi investicijskimi vlaganji predvidenimi za leto 2001 predvsem zaradi zamika izgradnje nove tovarne v leto 2001. Največji delež predstavljajo ravno naložbe za dokončanje nove tovarne v višini 1,46 milijarde tolarjev ter tehnološke posodobitve poslovnih centrov Gosad in Zlato polje v skupni višini 0,48 milijarde tolarjev.

FINANCE

Sredstva v višini 22,4 milijarde tolarjev so še naprej v veliki večini financirana iz lastnih virov. Kapital se je glede na konec leta 2000 povečal za 15 odstotkov in je znašal 14,8 milijarde tolarjev. Delež kapitala v financiranju znaša 66 odstotkov, kar zagotavlja kapitalsko ustreznost in visoko stopnjo finančne moči in varnosti podjetja. Donosnost kapitala za leto 2001 znaša 11 odstotkov.

Rast prodaje v obdobju od leta 1998 do leta 2001

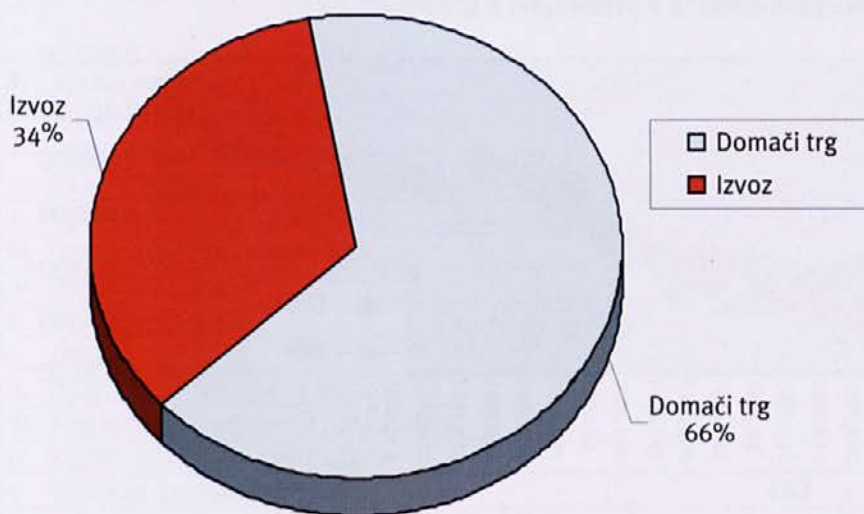

PRODAJA

Leto 2001 smo zaključili z rekordnim povečanjem izvoza. Le-ta se je v primerjavi z letom 2000 povečal za 33 odstotkov. Na tujih trgih smo prodali za 5,6 milijarde tolarjev čistih prihodkov iz prodaje oziroma 35 odstotkov celotnih prihodkov. Najbolj uspešni smo bili na trgih nekdanje Jugoslavije, na katerih smo lani ustvarili 85 odstotkov

četrtnski količinski tržni delež in postala številka ena med tovrstnimi izdelki tudi pri nas. Nosilni izdelek na domačem trgu pa ostaja kava Barcaffa, ki dosega 70-odstotni vrednostni tržni delež in še naprej pomeni glavnino Drogine prodaje v Sloveniji. Na domačem trgu smo ustvarili 10,6 milijarde tolarjev čistih prihodkov iz prodaje, kar je 5 odstotkov več kakor leta 2000.

POSLOVNI REZULTATI

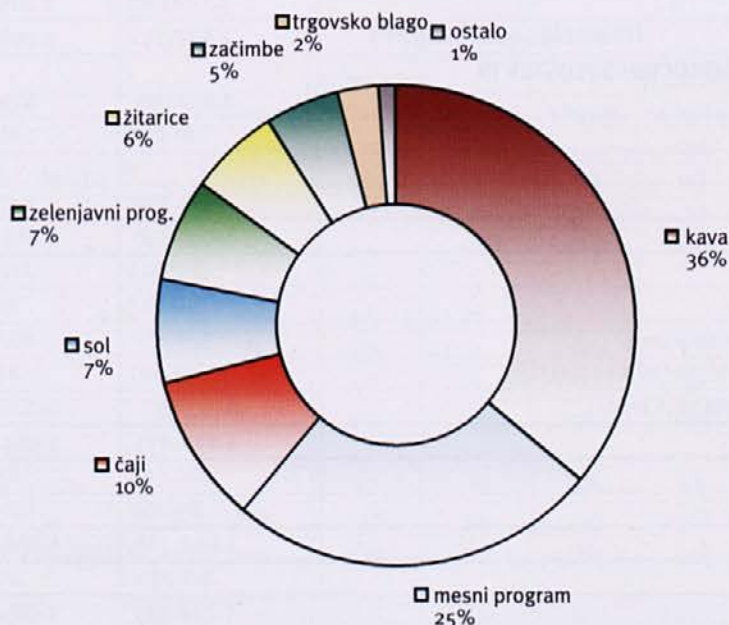

Struktura prodaje po trgih v letu 2001

Tečaj Drogine delnice, ki je uvrščena v kotacijo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, se je v letu 2001 gibal v povprečju od 32.000 do 42.000 tolarjev. Knjigovodska vrednost delnice Droge je 31. decembra lani znašala 52.216,04 tolarjev, njena tržna cena pa je bila istega dne 42.027,78 tolarjev. Delnica Droge velja za varno in donosno naložbo. Gibanje tečaja Drogine delnice v primerjavi z SBI prikazujemo v grafu na 4. strani.

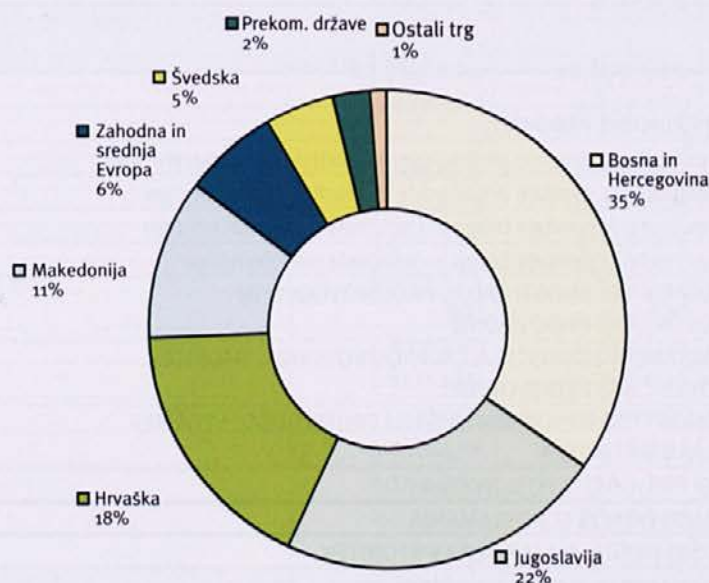
Finančni položaj družbe DROGA d.d. je v letu 2001 ostal dober, tako da družba ohranja visoko stopnjo finančnega ravnotežja in finančne moči.

Tjaša Brkič

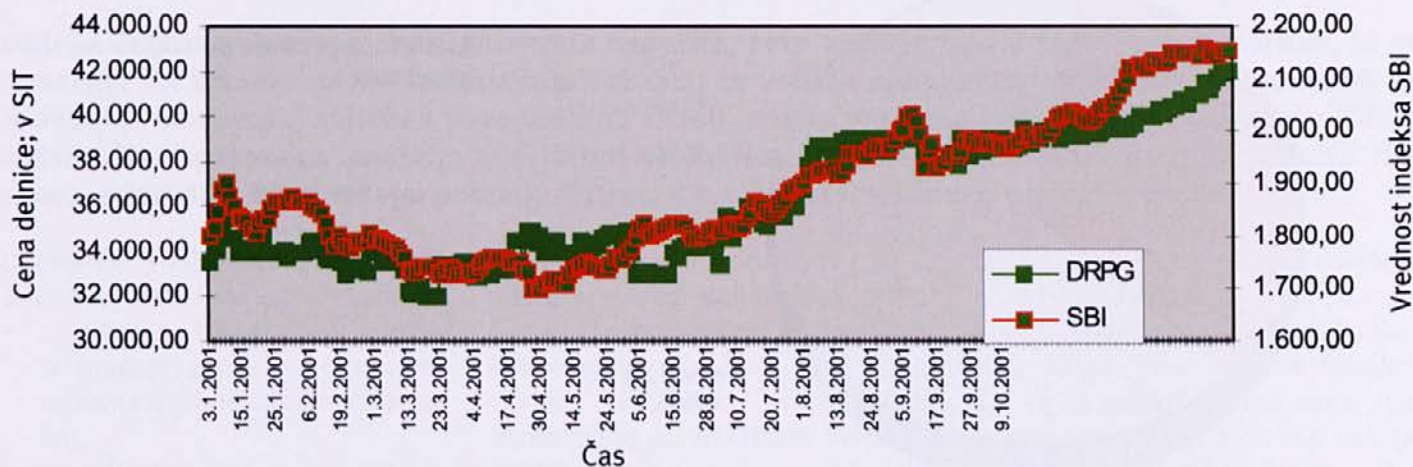
Struktura prodaje po programih v letu 2001

Struktura prodaje po trgih v izvozu v letu 2001

POSLOVNI REZULTATI

Gibanje cene Drogine delnice v primerjavi z gibanjem SBI

Izkaz uspeha in bilanca stanja za leto 2001

Droga d.d. V tisoč SIT	2001	2000	Indeks
A. ČISTI PRIHODKI PRODAJE	16.186.957	14.155.776	114
I. Čisti prihodki iz prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	10.357.488	9.513.023	109
II. Čisti prihodki iz prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	4.924.864	4.109.829	120
III. Čisti prihodki iz prodaje blaga in materiala na domačem trgu	195.092	530.150	37
IV. Čisti prihodki iz prodaje blaga in materiala na tujem trgu	709.513	2.774	25577
B. POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	21.050	98.664	21
C. ZMANJŠANE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV, STORITEV NEDOKONČANE PROIZVODNJE	0	0	
Č. VREDNOST USREDSTVENIH LASTNIH PROIZVODOV, STORITEV BLAGA IN MATERIALA	195.605	218.296	90
D. DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	94.356	69.372	136
E. KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	16.497.968	14.542.108	113
F. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	10.997.384	9.757.352	113
I. Nabavna vrednost prodanega blaga	825.404	429.194	192
II. Stroški materiala	7.389.295	7.043.146	105
III. Stroški storitev	2.782.685	2.285.012	122
G. STROŠKI DELA	2.684.732	2.196.025	122
H. AMORTIZACIJA NEOPREDMETENIH DOLGOROČNIH SREDSTEV IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	1.231.059	879.138	140
I. ODPISI OBRATNIH SREDSTEV	10.066	106.336	9
J. REZERVACIJE	0	0	
K. DRUGI ODHODKI IZ POSLOVANJA	115.379	120.947	95
L. DOBIČEK IZ POSLOVANJA	1.459.348	1.482.310	98
N. PRIHODKI OD FINANCIRANJA	469.044	717.171	65
I. Prih. na podlagi deležev iz dobička	90.853	19.736	460
II. Prihodki iz obresti in drugi prihodki od financiranja	378.191	697.435	54
O. ODPISI DOLGOROČNIH IN KRATKOROČNIH FINANČNIH NALOŽB	33.601	24.630	136
P. STROŠKI OBRESTI IN DRUGI ODHODKI FINANCIRANJA	662.758	610.808	109
R. DOBIČEK IZ REDNEGA DELOVANJA	1.232.033	1.564.043	79
Š. IZREDNI PRIHODKI	465.552	87.570	532
T. IZREDNI ODHODKI	89.260	100.891	88
U. CELOTNI DOBIČEK	1.608.325	1.550.722	104
Z. DAVEK IZ DOBIČKA	141.750	45.369	312
Ž. ČISTI DOBIČEK POSLOVNEGA LETA	1.466.575	1.505.353	97

POSLOVNI REZULTATI

Droga d.d. V tisoč SIT	2001	2000	Indeks
A. Stalna sredstva	11.958.155	9.041.382	132
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	225.924	360.333	63
II. Opredmetena osnovna sredstva	9.929.330	8.575.773	116
1. Nepremičnine	5.895.487	5.453.509	108
2. Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	4.033.843	3.122.264	129
III. Dolgoročne finančne nalo	1.773.248	73.753	2404
IV. Popravek kapitala	29.653	31.523	94
B. Gibljiva sredstva	10.419.464	10.291.165	101
I. Zaloge	2.518.809	2.375.009	106
II. Dolgoročne terjatve iz poslovanja	14.597	23.959	61
III. Kratkoročne terjatve iz poslovanja	5.395.257	4.076.336	132
IV. Kratkoročne finančne nalo	2.261.649	3.734.711	61
V. Denarna sredstva	225.643	38.729	583
VI. Aktivne časovne razmejitev	3.509	42.421	8
Sredstva	22.377.619	19.332.547	116
Zunajbilančna sredstva	2.542.520	1.905.898	133
A. Kapital	14.765.024	12.877.609	115
I. Osnovni kapital	2.827.680	2.827.680	100
II. Vplačan prese	0	0	
III. Rezerve	1.706.656	1.709.811	100
IV. Preneseni čisti dobiček ali izguba prej	3.246.822	2.077.548	156
V. Revalorizacijski popravek kapitala	5.517.291	4.757.218	116
VI. Nerazdeljeni dobiček ali izguba poslovnega leta	1.466.575	1.505.353	97
B. Dolgoročne rezervacije	921	19.490	5
C. Dolgoročne obveznosti	1.823.240	1.273.502	143
I. Dolgoročne obveznosti iz financiranja	1.820.135	1.269.025	143
II. Dolgoročne obveznosti iz poslovanja	3.105	4.477	69
Č. Kratkoročne obveznosti	5.718.477	5.078.294	113
I. Kratkoročne obveznosti iz financiranja	3.144.765	1.760.300	179
II. Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	2.573.712	3.317.994	78
D. Pasivne časovne razmejitev	69.957	83.652	84
E. Obveznosti do virov sredstev	22.377.619	19.332.547	116
Zunajbilančne obveznosti	2.542.520	1.905.898	133

Pregled zaposlenosti

	31.12.2000			31.12.2001			Index (4/1)	(5/2)	(6/3)
	skupaj	za nedol. čas	za nedol. čas	skupaj	za nedol. čas	za nedol. čas			
ORGANIZACIJSKA ENOTA:	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)			
PS Sol	38	38	0	38	37	1	100	97	###
PC Nova tovarna	0			255	240	15	#####	###	###
PC Začimba	117	112	5				0	###	0
PC Argo	125	98	27				0	###	0
PC Zlato polje	76	69	7	83	76	7	109	110	100
PC Gosad	59	58	1	60	58	2	102	100	200
SKUPAJ PC:	415	375	40	436	411	25	105	110	63
Uprava + štabne službe	33	27	6	48	45	3	145	167	50
Skupne službe	168	152	16	119	103	16	71	68	100
SKUPAJ STROKOVNE SLUŽBE:	201	179	22	167	148	19	83	83	86
SKUPAJ DROGA	616	554	62	603	559	44	98	101	71

POSLOVNI REZULTATI

NOVINARSKA KONFERENCA O POSLOVANJU V LETU 2001

12. marca je v sejni sobi upravne stavbe potekala novinarska konferenca o nerevidiranih in nekon-solidiranih poslovnih rezultatih iz leta 2001 ter o poslovnih načrtih za leto 2002. Predsednik uprave in generalni direktor Matjaž Čačovič je poročal o temeljnih značilnostih poslovanja, namestnik generalnega direktorja in član uprave Vlado Drožina pa je spregovoril o prodajnih rezultatih in prodajnih načrtih za letos.

Sledila so vprašanja. Novinarji so bili tokrat bolj radovedni kot ponavadi. V enournem pogovoru je uprava poleg številke predstavila še marsikater zanimiv podatek. Največ zanimanja so poleg poslovnih rezultatov spet vzbudile lokalne teme, kot so prodaja Začimbe in Solin, dogajanja v zvezi z bivšo upravno stavbo, skladišči in Argom. G. Čačoviča smo prosili, naj še za nas povzame bistvene poslovne dogodke, ki jih je poleg prodajnih rezultatov in načrtov pojasnil ob tej priložnosti.

Na novinarski konferenci ste povedali, da je predpogodba za prodajo Arga že pripravljena. Kdaj bomo o tem lahko izvedeli kaj več? Predviden rok za podpis pogodbe je 31. marec, do takrat pa naj kupec ostane skrivnost. Podjetje bo opravljalo dejavnost, za katero so ti prostori predvideni po lokacijskem

načrtu, torej turistično-rekreativno dejavnost.

Ste se že kaj konkretnega dogovorili glede skladišč in stare upravne stavbe?

Trditve, ki ste jih zasledili v tisku, ne držijo povsem. V zemljiški knjigi so prostori še zmeraj vpisani na naše ime. Z občino se glede vsega tega še dogovarjamo. Več bo znano konec marca, po seji občinskega sveta. H koncesijski pogodbi naj bi dodali aneks, s katerim bi se najemna pogodba skrajšala z 99 na 25 let, finančne obveznosti pa bi za nas ostale enake kot do sedaj. Za staro upravno stavbo pa načrtujemo preureditev v poslovni klub. Možnosti sta dve: ali bomo sami investirali vanjo, ali pa jo bomo oddali v najem.

Omenili ste, da nameravanega nakupa pražarne v Srbiji niste izpeljali zaradi prevelikih zahtev prodaj-

jalca. Ali lahko pričakujemo kak drug nakup namesto tega?

Znesek za nakup pražarne je še zmeraj rezerviran in čakamo na ugodno priložnost. Letos nimamo v načrtu nobenih drugih nakupov in prevzemov. Z Nestlejem se pogajamo o pridobitvi ekskluzivne distribucije za celotno bivšo Jugoslavijo. Pridobiti za partnerja največjega proizvajalca hrane na svetu bi bila za nas velika prednost, saj si s proizvodi ne konkuriramo, s čimer bi lahko dosegli pozitivne sinergije. Morali pa bi kupiti njihovo že obstoječo distribucijsko mrežo v Bosni.

Omenili ste, da naj bi v kratkem začeli izvažati tudi v Egipt in v Turčijo. Kdaj naj bi začeli?

Če bodo vse aktivnosti potekale po načrtu, nam bo to verjetno uspelo že letos. Hvala za pojasnila.

Janja Križman

Foto Majda Vlačič

SKUPINA DROGA

PROMOTIVNI AKTIVNOSTI DROGA d.o.o. SKOPJE

1. Presentacija- na brendot na začinite MAESTRO, čaevite 1001 CVET i paštetite ARGETA

Lokacija

Kako eden od pogolemite gradovi vo Makedonija, potočno vtor grad po golemina i po žiteli, Bitola odlično i uspešno ja pretstavi i pri-fati prezentacijata na oddelnite proizvodi na "Droga" Portorož. Spomnatata prezentacija se odvi-vaše vo hotel "Imperijal", kojšto pretstavuva eden od najposetenite hoteli, a voedno i eden od najre-presentativnite objekti vo regionot i okolinata na Bitola.

Posetenost

Predstavuvanjeto na proizvodite beše pred poveke od 200 prisutni,

koi bea mnogu zadovolni od vakva-ta prezentacija. Toa doaga od faktot, što toa se luge koi imaat sovremeni naviki i stavovi, znači ne se vrzuvaat za tradicijata i sekako sakaat da probuvaat i upotrebuvaat različni, novi proizvodi.

Iako različni, kako po pol i voznost, taka i po različni dobri prihodi, zaed-nički vpečatok na prisutnite pret-stavuvavaše kvalitetot pred se, a ne cenata kako primaren element na proizvod.

Celi

Vakvata prezentacija imaše vo pred-vid nekolku vidovi na celi. Najznačajna e podignuvanje na svesta kaj kupuvačite za imeto (brendot) na proizvodot, potoa gradenje na imig na brendot koj ima potvrđen vrven kvalitet na svetsko nivo. Sledna značajna cel e zapozna-vanje so brendot na proizvodite na "Droga" d.o.o. Skopje, kako i nego-vo povrzuvanje so imeto na firmata. Sepak, vrвна cel na ova prezentaci-ja beše da se motiviraat potro-šuvačite da gi probaat proizvodite, da se informiraat i da go počuvstvu-vaat nivniot kvalitet, kako i da go povrzat istiot so brendot na proizvodot.

Ponatamošni planovi

Vo tekot na mesec Mart planirano e održuvanje na poveke prezentacii

vo pogolemite gradovi na Make-donija.

Prezentaciite ke bidat održani vo reprezentativni hoteli vo Skopje, Ohrid i Strumica. Za terminite na prezentaciite ke bidete dopolnitelno informirani, a materijalite od izvršenite prezentacii navremeno dostaveni.

2. DOGOVORI ZA PALETNA IZLOŽENOST - brend ARGETA

Lokacija

Paletnata izloženost na brendot ARGETA, e izvršena vo Skopje i toa vo 8 golemi marketi, vo poveke naselbi, i vo Kumanovo vo 1 market. Vo Skopje toa se TINEX marketi, koi se najpoznati i sekako najposetuvan lanec na marketi vo Skopje i Makedonija.

M·A·E·S·T·R·O

So - kuhinjska morska / Сол - готварска сол

Neto g / Нето г.: 85

Proizvodit / Proizveduva: Droga Portorož

Želvska Industrija d.d., Industrijski c. 21, 6310

Izlo: Slovenija, Uvoznik za SRB: Droga d.o.o.,

Vujadina Sekulica 38, 25000 Sombor.

Uvoznik za Makedonija: Droga d.o.o.,

ul. Antan Popov br. 3, 1000 Skopje.

Rok upotrebe / Rok na upotreba: 3 godine / godini

Datum proizvodnje / Datum na proizvodstvo:

So

kuhinjska morska

Сол - готварска сол

DROGA

So - upotrebljava se za sve vrste jela. Staklena boca ima sito za posipanje pa je so u ovoj ambalaži pogodna prvenstveno za dosoljavanje.

Сол - се употребува за сите видови јадења. Бидејќи шишенцето е опремено со капаче за одмерено солење, особено е pogodno за dosoluvanje.

SKUPINA DROGA

Celi

Paletnata izloženost na brendot ARGETA, se vrši poradi povece celi, a kako primarni se što pogolema zabeležljivost i upadljivost na ARGETA proizvođite, i sekako pogolema dostapnost na istite do kupuvačite. Da se privleče vni manieto na novite potrošuvači, a voedno da se zadrži na starite, e sledna cel, koja može da se dostigne so postavuvanje na reklamen materijal, promoviranje na novite ARGETA proizvođi (Jetrena, Junior, Misirkina Pašteta) kako i zastapenost na različnite vidovi pakuvanja na proizvođite vo marketite.

ARGETA®
Noro dobra pašteta

PROMOCIJSKE AKTIVNOSTI DROGA, D.O.O.SKOPJE (Prevod)

Drogine blagovne znamke MAESTRO, 1001 CVET in ARGETA smo predstavili tudi v Bitolskem hotelu Imperial. Bitola je po velikosti in številu prebivalcev drugo največje mesto v Makedoniji.

Na predstavitev je prišlo več kot 200 ljudi, ki so bili navdušeni nad našimi blagovnimi znamkami. S to prezentacijo smo želeli makedonskemu potrošniku približati naše izdelke, predvsem pa blagovno znamko MAESTRO.

Želeli smo tudi predstaviti DROGO, d.o.o. Skopje, njeno povezavo z matičnim podjetjem in opozoriti na kakovost vseh droginih izdelkov. V bližnji prihodnosti smo drogine

blagovne znamke predstavili še v drugih večjih makedonskih mestih: Skopju, Ohridu in Strumici.

Z najbolj znanim in obiskanim makedonskim podjetjem Tinex marketi Skopje pa smo sklenili dogovor o konstantni prisotnosti blagovne znamke Argeta v osmih njihovih trgovinah v Skopju in v trgovini v Kumanovu. Te izdelke bodo postavili na palete ali na samostojna stojala in s tem povečali njihovo prepoznavnost ter prodajo.

DROGA, d.o.o. Skopje

NOVI SEDEŽ DROGE D.O.O. SOMBOR

Novi sedež Droge d.o.o.Sombor bo s 1.4.2002 v Beogradu, ali natančneje na Vrnjački 4 v mestnem predelu Senjak pod Dedinjami. V stavbi, ki meri cca 300 m², ima Droga v najemu dve pisarni, ostali prostori pa so na voljo uslužbencem podjetja Zenit 2001 iz Beograda, ki je prostore tudi opremilo. Podjetje Zenit je ekskluzivni distributer za program Droge in Nestleja za Srbijo. Po besedah g. Davorina Adlerja, direktorja Droge d.o.o. Sombor, bo selitev prinesla podjetju nekaj prednosti: "Direktno komuniciranje med Beogradom in Izolo je bistveno lažje in daje boljše rezultate. Vsi dogovori, vsa soglasja, ki so še vedno potrebna za Jugoslavijo, se pridobivajo v Beogradu. Problem je tudi provincialen odnos Beograda do Somborja."

Majda Vlačič

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

NE PREŽIVIMO NAJMOČNEJŠI, NITI NAJBOLJ INTELIGENTNI, AMPAK TISTI, KI SO NAJBOLJ DOVZETNI ZA SPREMEMBE (Charles Darwin)

To skozi zgodovino večkrat potrjeno resnico sem si vzel za izhodišče, da bi skušal "opravičiti" nujnost prehoda na procesni pristop. Kaj sploh je procesni pristop, zakaj so procesi tako pomembni in zakaj jih novi standard ISO 9000:2000 postavlja v središče pozornosti? Na ta vprašanja ne boste našli odgovorov v tem prispevku. Ugotovili pa boste, da so nekatere oblike organiziranja dela že nekoliko zastarele in da je (nujno) potrebno nekaj spremeniti.

Zakaj so podjetja takšna, kot so? Skozi zgodovino je delitev dela ustvarila množico specialistov, osredotočenih na svojo funkcijo. Razumljivo je, da so specialne naloge izvajale posebne organizacijske enote. V klasični organiziranosti se odločitve in aktivnosti obvladujejo hierahično (vertikalno) tako znotraj teh specializiranih enot kot tudi na nivoju celotne organizacije, kar ima za posledico tako imenovane **funkcijske silose**. Vertikalna oblika organiziranja se je večkrat pokazala kot neučinkovita, saj povzroča ovire v **koordinaciji in sodelovanju** med enotami.

Kljub temu, da se že vrsto let ukvarjamo z izboljšanjem koordinacije in sodelovanja med enotami (z drugimi besedami s procesnim pristopom) so hierarhične strukture še zmeraj močno prisotne, kar povzroča vsaj dvoje negativnih pojavov :

- **prehod dela iz ene enote v drugo** vključuje prevzem, odobritve, interpretacije in vprašanja in povzroča zamude, višje stroške, dolge roke od ideje do izvedbe...,
- **ljudje težijo k ohranitvi svoje pozicije in doseganju svojih ciljev** in ciljev svojega "silosa", pa čeprav se s tem slabi učinkovitost celotne organizacije.

Kljub vsemu pa je prav, da povemo, da hierarhične strukture niso vselej slabe. Zelo dobro se izkažejo, kadar imamo opraviti z delom, kjer:

- lahko aktivnosti razdelimo na enostavne, preproste, ponovljive korake v masovni proizvodnji;
 - obstaja potreba po združevanju ekspertnih znanj;
 - **so potrebe kupcev standardizirane**
- Za protiutež pogledjmo, kdaj je procesni pristop nujen. Nujen je :
- **ko se pričakovanja kupcev pre-**

maknejo od standardiziranih h kupcu prilagojenim izdelkom

- ko se življenjska doba izdelkov krajša,
- ko fleksibilna proizvodnja zamenjuje velikoserijsko proizvodnjo,
- ko se hitrost tehnoloških sprememb povečuje.

Verjetno ni nobena organizacija popolnoma hierahična in niti popolnoma procesna. Dejstvo pa je, da lahko le malo organizacij (z izjemo nekaterih državnih) posluje v pogojih, kjer je funkcijska orientiranost danes še opravičljiva.

Da ne bo pomote. Procesni pristop niso nič novega in nobena organizacija ne more obstajati, če procesi ne tečejo. Vprašanje je le v tem, ali je organizacija procesno orientirana, se pravi, da so procesi zadostno prepoznani, definirani, razumljeni in obvladovani. Obstajati mora zavest, da je od učinkovitosti in nenehnega izboljševanja procesov (PDCA krog) odvisna uspešnost celotne organizacije. **Procesni pristop je v glavah.**

In zakaj ISO 9000:2000 postavlja pro-

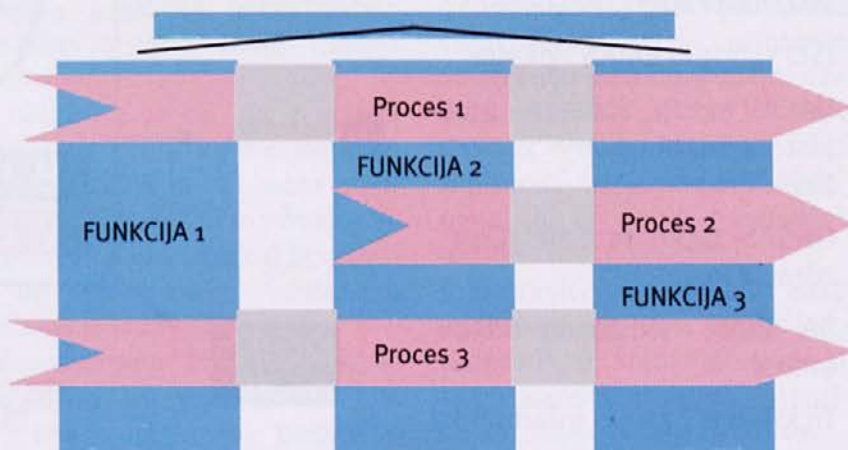
cesni pristop v ospredje? ISO-standard povzema najboljše svetovne prakse. Ugotovili so (ni pomembno kdo), da so najučinkovitejša svetovna podjetja tista, ki so uspela **zmanjšati trenja** v sivih območjih med organizacijskimi silosi.

To je tudi eden od izzivov, katerega nam je postavil novi standard. Naj ga ponovim: Biti še bolj učinkoviti in konkurenčni (kar zopet ni nič novega). Poznavanje in obvladovanje procesov, ki tečejo v organizaciji, je ključnega pomena za prilagajanje nenehno spreminjajočemu se okolju organizacije in... (glej naslov!)

V naslednjih mesecih bomo o procesih in standardu ISO 9000:2000 še dosti govorili. Probleme sivih con med silosi je verjetno že marsikdo izmed nas kdaj zaznal, večkrat pa se je zgodilo, da iz že naštetih razlogov nismo čutili potrebe, da bi jih odpravili. S prehodom na novi standard želimo (med drugim) potrebo po odpravljanju trenj v sivih conah zbuditi v vsakem izmed nas.

Vasja Rebec

ORGANIZACIJA

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

HIŠA BVQI ALI KDO NAM ŽUGA S PINKIJI

V družbi DROGA d.d smo se prvič srečali s certifikacijsko hišo Bureau Veritas Quality International (BVQI) na predpresoji in certifikacijski presoji sistema kakovosti konec leta 1996. Največkrat smo se srečevali z g. Brunom, go. Potočnikovo in go. Malovrhovo, s tremi presojevalci, ki so v teh letih partnerskega sodelovanja že dodobra spoznali družbo DROGA, zato je že čas, da jih na kratko spoznamo tudi mi.

BVQI je hčerinsko podjetje znotraj sistema Bureau Veritas, ki ima sedež v Londonu.

Njihovi začetki segajo v leto 1828, ko so trije ustanovitelji odprli informacijsko pisarno, ki je bila namenjena zavarovalničarjem pri ocenjevanju tveganj v pomorskem prometu. Od takrat se je svet, predvsem po industrijski, tehnološki in kulturni revoluciji, precej spremenil. BVQI pa je ohranil svojo prednost na področjih, ki so namenjena izboljševanju kakovosti, varovanju okolja, varnosti živil, kot tudi vzdrževanju zdravja in varnosti.

V Sloveniji pa BVQI deluje od leta 1993, čeprav je bil neuradno prisoten že dosti prej.

Ukvarja se s presojami sistemov vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem in drugih sistemov, vključno s podeljevanjem certifikatov za doseženo skladnost z zahtevami posameznih standardov oz. predpisov. Med najbolj aktualnimi so:

- ISO 9001: 2000 - kakovost
- ISO 14001 in EMAS - okolje
- HACCP in BRC Scheme - predpisi za zagotavljanje varnosti živil
- OHSAS 18001 in SafetyCert - zdravje in varnost
- SA 8000 - družbena odgovornost
- TickIT in BS 7799 - informatika

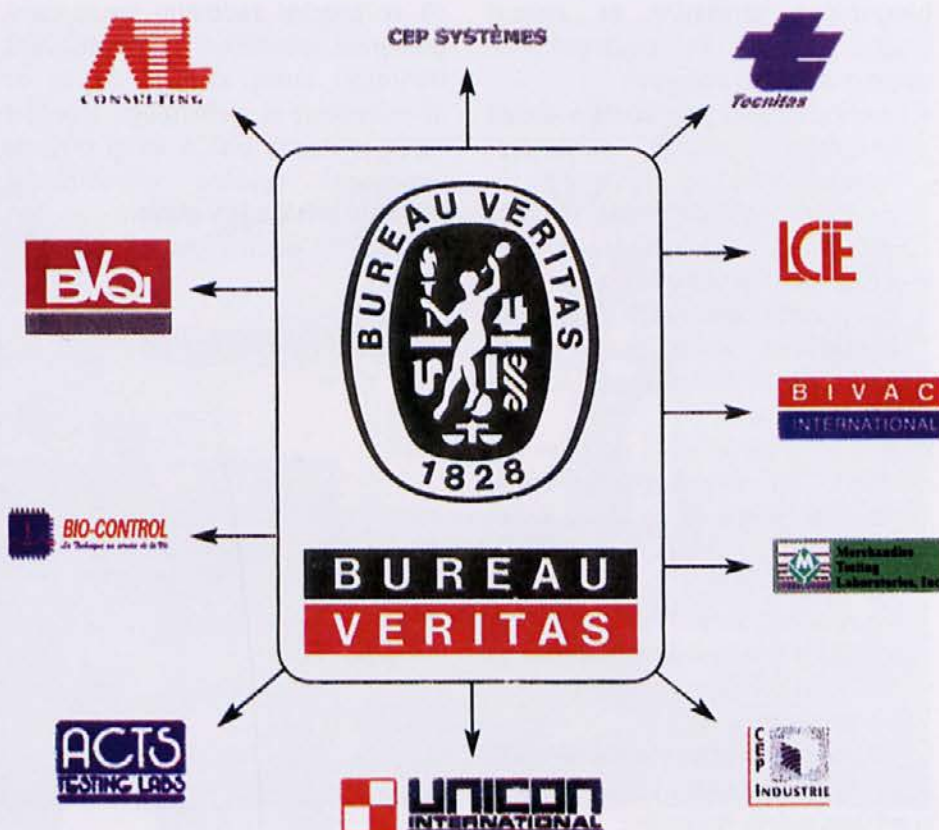
- VDA 6.1, QS 9000 - standardi avtomobilskih proizvajalcev

S prisotnostjo v 120 državah, s 500 pisarnami po vsem svetu ter z več kot 10.000 strokovnjaki Bureau Veritas zagotavlja širok spekter storitev na področju preverjanja skladnosti, svetovanja in usposabljanja.

Bureau Veritas sestavljajo različne podružnice oz. ločene organizacijske enote, ki so prikazane na spodnji sliki.

Damjana Poberaj

Poslovno načelo skupine Bureau Veritas:
resnica,
neodvisnost,
nepristranost in spoštovanje drugačnosti.

NAGRAJEVANJE

IZRAČUNAVANJE KOREKCIJSKEGA FAKTORJA ZA SKUPINSKO NAGRAJEVANJE

Že lani smo začeli razmišljati o tem, kako izboljšati Drogin sistem nagrajevanja. Sredi lanskega decembra je uprava na 23. redni seji sveta delavcev predstavila spremembo načina izračunavanja korekcijskega faktorja svetu delavcev in svetu sindikata. Po novem izračunavanje korekcijskega faktorja temelji na dobičku iz poslovanja.

Kaj to pomeni?

Podjetje pri računovodskem spremljanju poslovanja izračunava dobiček iz poslovanja. Ko ta dobiček obremenimo z vrsto finančnih, izrednih in davčnih kategorij, dobimo ostanek - čisti dobiček. Doslej smo v Drogi korekcijski faktor izračunavali na osnovi čistega dobička. Da bi dosegli bolj objektivno povezavo uspešnosti poslovanja z nagrajevanjem zaposlenih smo, kot je bilo predstavljeno tudi na svetu delavcev, začeli korekcijski faktor izračunavati na osnovi dobička iz poslovanja.

Kako se sprememba pozna pri plačah?

Trenutno, žal, nič. V zadnjem tromesečju leta 2001 namreč nismo presegali načrtov poslovanja, zato skupinski del nagrade, ki je vezan na korekcijski faktor v tem tromesečju ni izplačevan. Seveda pa je korekcijski faktor še zmeraj le eden od delov nagrajevanja zaposlenih. Individualna in skupinska uspešnost sta seveda nagrajevani tudi na osnovi drugačnih meril. **Kako izračunavamo korekcijski faktor?**

Korekcijski faktor je le eden od

delov nagrajevanja uspešnega dela zaposlenih. Z njim nagrajujemo vse zaposlene Droge v primerih, ko v posameznem trimesečju podjetje preseže dobiček iz poslovanja, ki si ga je za to obdobje zastavilo v LPN. Osnova za izračunavanje je preseganje. S korekcijskim faktorjem se za skupinsko uspešnost zaposlenih lahko razdeli največ 30 odstotkov vsega ustvarjenega dobička iz poslovanja nad načrtovanim za posamezno četrtletje.

Aleš ŠKRABA
Član uprave

USPOSABLJANJE

DELAVNICA: USPEŠNA POSLOVNA PREDSTAVITEV

Sposobnost izvajanja uspešne predstavitve je spretnost, ki naj bi jo imel prav vsakdo, pa naj bo član uprave, vodja oddelka, strokovnjak, vodja tima ali njegov član.

V poslovnem življenju imamo vsakodnevne predstavitve oz. nastope. Predstavitve pa ne izvajajo le strokovnjaki za promocijo in prodajo, ampak jih izvajamo vsi zaposleni. Predstavljamo lahko naše izdelke, nove ideje in zamisli, organizacijske spremembe, razna poročila in podobno na sestankih, poslovnih srečanjih... Naši poslušalci in sogovorniki pa so dobavitelji, kupci, delničarji, zaposleni, predpostavljeni, širša javnost itd.

Oseba, ki predstavitve izvajajo, mora poslušalce prepričati, saj se spremembe najpogosteje tičejo prav njih. Vsaka predstavitve je priložnost, da spravimo v promet

"sebe in svoje spretnosti". Dana nam je priložnost, da nam drugi prisluhnejo, pa čeprav le za nekaj minut.

Kako bomo to priložnost najbolje izkoristili, smo se učili na delavnici Uspešna poslovna predstavitve. Delavnico je vodila mag. Tatjana Kadunc.

Cilj delavnice je bil, da z vajami izboljšamo svoje komunikacijsko vedenje. Odkrili naj bi svoje prednosti, pomanjkljivosti in vzroke najpogostejših napak, kar naj bi vplivalo na spremembe našega razmišljanja in ravnanja.

Na delavnici smo "trenirali", kako se predstavimo in vzpostavimo prvi stik, kako učinkovito pošiljamo

razumljiva sporočila in kako sprejemamo povratne informacije (tudi poslušanje sogovornika je zelo pomembno).

Spoznali smo, kako lahko povečamo koncentracijo in kako lahko izboljšamo svoj glas. Vadili smo se v sproščenem in učinkovitem nastopanju pred drugimi udeleženci delavnice; le - ti so si izredno kritično, vendar zelo dobronamerno, zapisovali naše pomanjkljivosti in nam jih v obliki pogovora po nastopu tudi povedali.

V delavnici smo izredno zavzeto sodelovali, saj smo predviden čas tridesetih ur krepko presegli, kljub temu da smo izredno intenzivno delali, skorajda brez odmorov.

USPOSABLJANJE

Udeleženci smo se potrudili, da bi čimveč odnesli. Spoznali smo svoje vrline in pomanjkljivosti. Naredili smo ogromen korak k temu, da svoje vrline maksimalno izkoristimo, svoje pomanjkljivosti pa odpravimo.

Zadnji dan delavnice smo izvedli lastno predstavitev pred kamero. Svoje izvajanje smo spremljali s predstavitvijo v Power Pointu. Večina udeležencev delavnice je prvič pripravila takšno predstavitev. Neskromno se moramo pohvaliti, da so bile vse predstavitve izredno zanimive in uspešne. Marsikatera pred-

stavitev je bila tako zanimiva in poučna, da bi jo veljalo ponoviti tudi za zaposlene, ki se delavnice niso udeležili.

Za konec pa še to; delavnica je potekala v zelo prijetnem, sproščnem in vzpodbudnem vzdušju. Bili smo izredno disciplinirana, vedoželjna skupina. Vsi udeleženci smo izrazili željo in potrebo, da bi s tovrstnimi usposabljanji še nadaljevali. Tudi sodelavcem toplo priporočam udeležbo na tej delavnici.

*Lilijana Hrvatina
Slika Jaadran Rusjan*

KAJ JE 20 KLJUČEV?

Prednost podjetja je njegova sposobnost, da se uči hitreje kot njegovi konkurenti. Na tem spoznanju temelji sistem 20 ključev, vsestranski in celovit pristop k uvajanju stalnih izboljšav poslovanja. Celovitost pristopa se kaže v tem, da zajema vsa glavna področja, s katerimi se srečuje podjetje pri svojem poslovanju, in ne le enega od njih.

S sistemom 20 ključev podjetje opredeli svoje cilje na 20 področjih, ki vplivajo na kakovost, dobavni čas in proizvodne stroške, torej na tri poglavitne elemente konkurenčnosti. Na vsakem od teh področij 20 ključev podaja orodja za ugotavljanje napredka ter načrtovanje strategije izboljšav v takem zaporedju, kot najbolj ustreza potrebam podjetja. Glavna področja, na katera je usmerjeno delovanje 20 ključev, lahko strnemo v pet skupin:

- izboljšanje delovnega mesta in povečanje motivacije,
- izboljšanje kakovosti,
- vzmanjšanje stroškov in povečanje produktivnosti,
- hitrejša dobava,
- razvoj tehnologije.

Skozi vse pa se kot rdeča nit prepleta povečevanje deleža aktivnosti, ki dodajajo vrednost za končnega kupca. S hkratnim delom na več ključih se ustvarjajo sinergijski učinki med posameznimi področji. Te sinergije dajejo sistemu 20

ključev dodatno moč in povečujejo verjetnost uspeha pri uvajanju stalnih izboljšav poslovanja.

Pomembno pri metodi 20 ključev je tudi to, da so v uvajanje metode vključeni vsi delavci v podjetju. Stalnih izboljšav ni mogoče uvajati brez sodelovanja vseh zaposlenih, brez usposabljanja, brez razmejitve obveznosti in odgovornosti, kajti le ljudje ustvarjajo rezultate. Zato mora biti metoda razvita tako, da je vsem zaposlenim razumljiva in vsakomur koristna.

Vse velike zamisli o poslovanju, tehniki in vodenju zvenijo imenitno. Težava je v tem, da vsaka ponuja nekoliko specifične rešitve, včasih bolj, včasih pa manj celovite. Naša naloga pa je, da iz različnih metodologij izberemo tisto, kar je koristno in uporabno za naše podjetje, in tam začnemo s konkretnim delom.

Peter Fatur

OBVESTILO ZAPOSLENIM O IZPLAČILU REGRESA ZA LETNI DOPUST

27. 3. 2002 bo izplačan regres za letni dopust za leto 2002, in sicer v bruto višini 158.477 SIT (neto znesek je bruto znesek, zmanjšan za akontacijo dohodnine).

Izola, 20. 3. 2002

*Aleš Škraba
Član uprave*

NOVI IZDELKI

HREN V NOVI PREOBLEKI

V prvih dneh marca prihaja na prodajne police hren v novi, privlačnejši preobleki. Ob prenovi smo prisluhnili tudi potrebam trga in uvedli novo, **vmesno pakiranje hrena** v 280-gramski kozarec. Tako je paleta izdelkov hren na voljo v 150-, 280- in 650-gramski embalaži.

V predvelikonočnem času se bomo z oglašili, ki bodo predstavili novo embalažo in ponudili recepte za pripravo omak s hrenom Maestro, pojavili v tiskanih medijih. Izbrali smo tiste, ki bodo v posebnih tematskih velikonočno obarvanih številkah največ govorili o tem prazniku. Tako bodo naši oglašili v revijah Jana, Anja, Ona, Naša Žena, Dober tek, Vzajemnost in Naša družina. V Mercatorjevem Mesecu pa bomo v rubriki Novosti in norosti predstavili svoje prenovljene izdelke.

Ker ni velike noči brez hrena, se ne branite užitek, ki vam jih daje. **Hren Maestro je zajamčeno najvišje kakovosti**, zato iz jedi izvabi vse razkošje okusov, ki se zlijejo v mešanico kulinaričnih užitek. Z njim boste obogatili vse tradicionalne velikonočne jedi, od šunke do različnih klobas. Ko boste uživali, pomislite še na blagodejne zdravilne lastnosti, na katere so prisegali v preteklosti. V oglasu, ki ga tudi objavljamo v tej številki, vam ponujamo dva recepta za pripravo omak iz hrena Maestro. **Poskusite in se prepričajte, da iz hrena Maestro lahko pripravite omake za prave sladokusce!**

In še to: ni naključje, da je izdelek Hren del blagovne znamke Maestro. Hren je namreč stara začimbna rastlina, ki se je sprva uporabljala samo za zdravljenje. Gojili naj bi ga že okoli dva tisoč let. Kot začimbo so ga prvi uporabljali Nemci in Danci v srednjem veku. V nekem angleškem viru iz leta 1597 piše, da si "Nemci pripravijo iz hrenove korenine omako, podobno kot pri nas iz gorčice, tako da jo stolčejo skupaj s kisom." Tudi v Francijo je prišla uporaba hrena iz Nemčije, o čimer priča staro francosko ime za hren: moutarde des Allemands (nemška gorčica).

Sandra Kregar Brus

M·A·E·S·T·R·O

Danes kuha maestro!

Velikonočni užitki

Velikonočne praznike si polepšajte z doma pripravljenimi kulinaričnimi mojstroviniami! Iz nepogrešljivega hrena najboljše kakovosti lahko pripravite dodatke za prave sladokusce!

Jajčni hren (za 4 osebe)

- 4 žlice hrena Maestro
- dve kuhani jajci in
- 0,5 dl kisa

Hren naribani jajci, kis in malo vode zmešajte v omako in uživajte. Ob prekajeni krači na primer.

Smetanov hren (za 4 osebe)

- 4 žlice hrena Maestro
- 2 dl kisle smetane
- 10 dag skute
- drobnjak Maestro

Vse sestavine z metlico premešamo in poslastica je tu! Postrezite jo k prekajeni ribi ali mesu.

S hrenom boste obogatili okus vaših jedi, svojim gostom pa ponudili kulinarične užitke, za katere vam bodo še dolgo hvaležni.

NOVI IZDELKI

NOVA IZDELKA - RŽENA IN OVSENA KAŠA

BOGASTVO PREHRANSKIH VLAKNIN TUDI V NOVIH IZDELKIH

Skupino čedalje bolj uveljavljenih izdelkov družine Zlato polje, kjer so pira ter ječmenova, ajdova in prose- na kaša, zaokrožujemo s še dvema nepogrešljivima izdelkoma na jedil- niku oseb, ki se morajo ali želijo zdravo prehranjevati: RŽENO in OVSENO KAŠO. Obe kaši sta izredno bogati s prehranskimi vlakninami, po toplotni obdelavi pa se pre- hranske vrednosti ne zmanjšajo, zato imajo vse kaše za hitro pripravo vse pozitivne lastnosti polnozrnatih žit.

Ržena kaša vsebuje nekatere vitamine B in E, v obeh kašah pa so železo, magnezij, kalcij, fosfor in tudi gluten. Oves je v ljudski medicini zelo priznan, mi potrošniki pa naj bi ga pogosteje vnašali v redno prehrano.

Pomembna prednost je izjemno kratek čas priprave (brez namakan- ja): čas kuhanja ovsene kaše je od 10 do 15 minut, ržene pa od 25 do 30 minut.

Obe kaši sta primerni za pripravo samostojnih obrokov, prilog, solat in zakuh.

Pripravljamo tudi intenzivnejše oglaševanje in obveščanje potrošni- kov v raznih medijih, saj sta izdelka idealna za prehrano sladkornih bol- nikov in varovalno prehrano nas- ploh.

Jedi bomo predstavili v naslednji številki, ko bodo izdelki tudi na pro- dajnih policah.

*Tjaša Ulčar Jesih
Slike Jaka Jeraša*

SINDIKAT

PREHRANA MED DELOM JE NUJA IN PRAVICA

Preselitev v novo tovarno v Izoli nam je prinesla dosti velikih in hitrih sprememb. Ljudje pa smo taki, da nas večina odklanja spremembe in se jim izogiba. V sebi čutimo, da pomeni vsaka sprememba napetost in negotovost. Naša prvinska spretnost je prilagodljivost oziroma prožnost pri obvladovanju sprememb in izzivov.

IZPISEK SKLEPA ZADNJE SEJE SVETA SINDIKATA DROGA d.d.

Svet sindikata podjetja je na svoji redni seji dne 20.03.2002 celovito obravnaval aktivnosti ter problematiko vezano na prehrano med delom ter s tem v zvezi sprejel naslednji

SKLEP

Svet sindikata obžaluje, da je prišlo do postopkov in načina reševanja te problematike mimo dogovorjenih načel ter se zavoljo tega distancira od delovanja posameznih članov sveta sindikata.

Svet sindikata se distancira od pisnega dokumenta z naslovom "prehrana med delom" z dne 26.2.2002, ki je nastal kot dokument skupine za prehrano.

Svet sindikata se bo zavzemal, da bo pri nadaljnjem reševanju te problematike deloval aktivno, tako s svojo prisotnostjo med člani kot s sprejemom ustreznih sklepov. V ta namen je bil oblikovan predlog za člane odbora za prehrano med delom, ki bodo predlagani svetu delavcev v obravnavo in sprejem.

Izola, 20.3.2002

Predsednica sveta sindikata
Alenka KUBIK

Velika dobra sprememba je tudi organizirana vsakodnevna prehrana med delom. Vedeti je treba, da zagotavljanje prehrane med delom ni zakonska zahteva, temveč pravica, ki jo ima delavec na podlagi kolektivne pogodbe. Uprava družbe je ob projektiranju nove tovarne upoštevala to pravico delavca. Z odprtjem menze v sklopu tovarne družba zagotavlja prehrano med

Brez jela ni dela!

delom. Tu se pojavi nov vidik in morda nova vprašanja, ki niso več vezana na zagotovitev obroka, temveč obravnavajo odnos med ceno malice, ki jo podjetje plačuje, in njeno kakovostjo.

Prišlo je tudi do spontane pobude - odklanjanja obroka. Čeprav je pobuda med ljudmi zelo cenjena vrednota, jo je treba uravnesiti z družbeno zavestjo, da se tako izognemo nezaželenim negativnim posledicam. Na neuradnih sestankih z upravo je bil odgovor na vprašanje o izplačilu razlike negativen. Po pravici povedano, delavci ob zavrnitvi nismo bili presenečeni. V razmišljanju se z upravo močno razhajamo. O zavrnitvi smo se med seboj pogovorili in ugotovili, kje je bila storjena napaka. Ob spoznanju, da naporji niso bili vloženi pravilno, se jeza počasi ohlaja. Odločitev je enostavna - potreben je optimizem pri nadaljnjih pogovorih. Optimisti obvladajo zavrnitev z iskanjem pozitivnega odgovora, zavrnitev lažje presodijo in priznajo tudi svoj delež krivde.

Z vidika medicine dela oziroma z vidika varnega in zdravega dela je povračilo stroškov za prehrano v prvi vrsti namenjeno organiziranju prehrane med delom - malica mora biti ustrezne kalorične vrednosti glede na delo, ki ga opravljamo. Če delavec organiziranega obroka ne more oziroma ne sme uživati iz zdravstvenih razlogov, mu pripada povračilo za prehrano v denarni obliki.

K reševanju pristopimo z veliko mero dobre volje!

Vsa nastala nesoglasja s kvaliteto, količino in ostalimi vidiki malice bomo reševali s sodelovanjem Odbora za malico in službo, ki je v Drogi za to zadolžena.

Odbor pa mora predhodno potrditi svet delavcev, ki ima za to pravno osnovo.

Sprejemajmo ponudbo dobavitelja EUREST, obvladajmo zavrnitev z iskanjem pozitivnega odgovora, ki bo za obe strani sprejemljiv.

Alenka Kubik
Slika Dragica Mekiš

BORZNI KOMENTAR

REZULTATI SO ZNANI, SMER TUDI, LE HITROST NE

Ne, ne govorimo o bližajočem se svetovnem nogometnem prvenstvu, ampak o borznih tečajih naših slovenskih nacionalnih interesov, kakor se po novem pravi podjetjem v borzni kotaciji in tistim večjim, ki jih država poskuša prodati (NLB, NKBM, Telekom). Nerevidirani rezultati poslovanja podjetij v letu 2001 so torej znani (rok objave je bil 28.2.) in so v povprečju malo nad pričakovanji, kar je glede na vedno zahtevnejše investitorje kar zelo dober končni rezultat, tako da prihodnja smer trga ni več vprašanje. Pozitivno so presenetili predvsem Istrabenz, Intereuropa, Mercator, Luka, Gorenje, Krka in Lek, sorazmerno negativno pa Sava, SKB-banka in Žito. Seveda pa trg (kot da bi z otroki odšel na zimske počitnice) v prvih dneh po objavah rezultatov ni pokazal kakšnega povečanega zanimanja. Vse dokler na trg ni prišel denar iz naslova uspešno izvršenega prevzema Banke Koper, v kateri je SanPaolo IMI pridobila 62,10 % vseh delnic, čeprav ji je Banka Slovenije zaenkrat dovolila glasovati le z največ 33% vseh delnic - in tako je volk postal sit in nacionalni interes do nadaljnjega cel. Ta denar pa je v dveh dnevih dvignil tečaje nekaterih delnic na njihove nove zgodovinske višine, tako da znaša v času pisanja indeks SBI 2.318,77 točk. Tudi tečaji v pozabo pahnjenih PID-ov so se navkljub interesom njihovih večinskih lastnikov opazno okrepili, čeprav večinoma še vedno ne dosegajo svojih zgodovinskih in s koncentracijo pogojenih tečajnih rekordov.

	11.1.02	9.3.02	Spr. %
Luka Koper	3.407	3.893	+14,3%
Droga	41.765	46.600	+11,6%
Petrol	25.167	26.845	+6,7%
Lek	44.685	47.293	+5,8%
Istrabenz	4.986	5.251	+5,3%
Intereuropa	4.253	4.381	+3,0%
Krka	29.723	30.401	+2,3%
SBI	2.245,91	2.318,77	+3,2%
PIX	1.601,22	1.805,27	+12,7%

Kot je razvidno, je tečaj Droge v slabih dveh mesecih pridobil zavidljivih 11,6 %. Navkljub rasti pa delnica še ni prišla v območje precenjenosti, tako da se z unovčevanjem dobičkov pretirano ne mudi. Je pa tudi res, da se je še vedno drži njena pregovorna nelikvidnost, zaradi česar Droga ni pretirano zanimiva za nove in večje institucionalne lastnike.

Pa še to: če smo še v preteklem septembru govorili o vplivih svetovne recesije in padajočih tečajev na naše borzne tečaje, lahko tokrat ugotovimo, da je optimizem slovenskih vlagateljev - s sicer nelogičnim in neugotovljivim vplivom - prebudil optimizem ameriških, saj je njihov Dow Jones po dolgem času zapustil nivoje okoli 10.000 točk in se povzpел nad 10.500 točk.

*Uroš Janževič, finančni analitik
PFC Interfin Koper*

KADROVSKE NOVICE

ZAPOSLENOST V FEBRUARJU 2002

V matičnem podjetju je bilo na dan 28.2.2002 zaposlenih 621 delavcev, od tega 298 moških in 323 žensk.

Prihodi delavcev:

V februarju smo sprejeli 19 sodelavcev za določen čas in 1 sodelavko za nedoločen čas.

Odhodi delavcev:

Delovno razmerje je v februarju prenehalo 18 sodelavcem.

Razlogi prenehanja so bili potek delovnega razmerja za določen čas ter odhod na služenje vojaškega roka.

V Droginih podjetjih v tujini je bilo na dan 28.02.2002 zaposlenih 149 delavcev in sicer v:

DROGA d.o.o. BUJE - 27 zaposlenih
DROGA d.o.o. SARAJEVO - 18 zaposlenih
DROGA d.o.o. SKOPJE - 15 zaposlenih
DROGA d.o.o. PRIŠTINA - 12 zaposlenih
DROGA d.o.o. SOMBOR - 14 zaposlenih

DROGA LIVSMEDEL AB ŠVEDSKA - 9 zaposlenih
SANDRI S.p.A. ITALIJA - 31 zaposlenih
AGRO- IMPEX DROGA PORTOROŽ D.O.O.E.L. Uvoz- izvoz
SKOPJE- 23 zaposlenih

V MARCU PRAZNUJEJO OKROGLE OBLETNICE

10 - letniki

Tjaša ULČAR- JESIH iz OE Marketing
Gianni SOKOLIČ iz OE Izvoz
Nermin SALMAN iz OE Podjetja v tujini
Borut PLANINŠEK iz OE Prodaja
Marjan SAMSA iz PC Zlato polje

20- letniki

Milko ČOPREŽ iz PC Nova tovarna

30- letniki

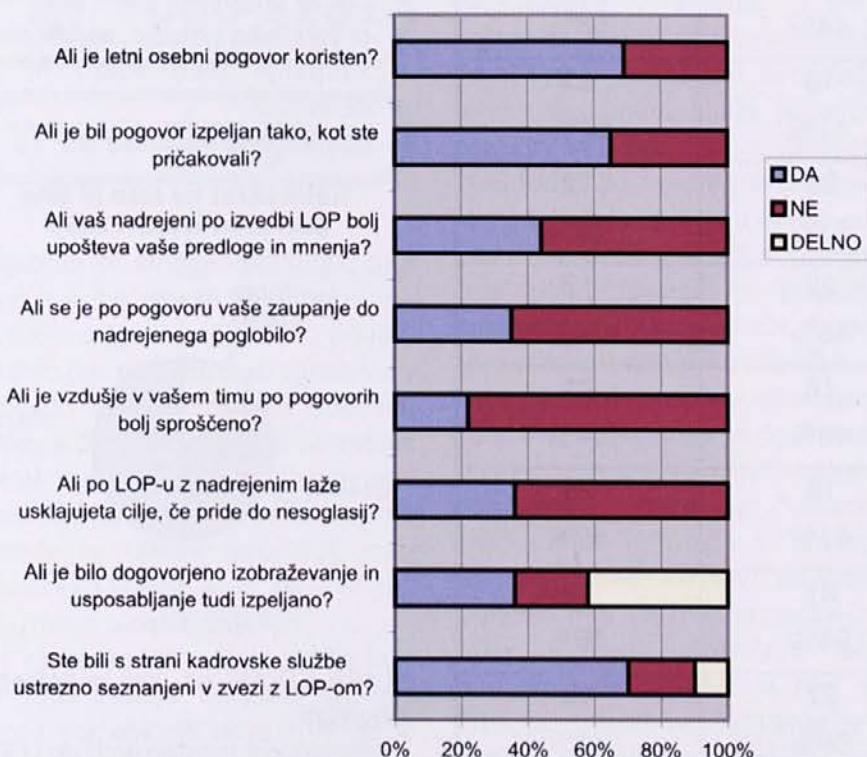
Helena- Eva ČOK iz PC Zlato polje

LETNI OSEBNI POGOVORI

ALI ZNAMO IZKORISTITI PREDNOSTI OSEBNEGA STIKA?

Tudi letos smo izvedli anketo v zvezi z letnimi osebnimi pogovori in skušali ugotoviti, s katerimi vidiki ste najbolj zadovoljni in katere je še treba izboljšati. Poleg tega se je izkazalo, da je še nekaj osnovnih dejstev glede LOP-ov, ki jih zaposleni še niso osvojili. V nadaljevanju vam predstavljam rezultate ankete in navajam odgovore na nekaj najbolj pogostih vprašanj.

Anketna vprašanja

Večina anketiranih se je strinjala, da je LOP koristen, predvsem zaradi tega, ker imamo čas na razpolago, da nam nadrejeni pove, kako nas vidi, ter da predstavimo svoje želje in pričakovanja. Poleg tega nam omogoča poglobljeno spoznavanje sodelavcev in ustvarjanje pozitivnega vzdušja, ki vodi k boljšim medsebojnim odnosom.

Odgovori na vprašanje o vplivih LOP-a na različna področja, navedena v anketi, so bili zelo neodločni. Skoraj na vseh področjih je bilo mnenje anketirancev zelo ločeno, tako da sta obe trditvi, da LOP vpliva ali ne na določeno področje, dosegli približno enako število glasov. Glede na rezultate pa se je kljub temu dalo razbrati, da LOP najbolj vpliva na reševanje konflik-

tov in boljše vodenje, najmanj pa na zadovoljstvo zaposlenih in utrjevanje Droginih vrednot.

Kot smo ugotovili že lani, so pohvale naša šibka točka, ki jo bo sčasoma treba izboljšati.

Skoraj vsi anketiranci so se strinjali, da je potrebno imeti letni osebni pogovor enkrat na leto ali tudi večkrat.

VPRAŠANJA - ODGOVORI:

1. Ali je to edini pogovor, ki ga mora vodja izpeljati v enem letu? NE! To ni edini pogovor s sodelavci. Izpelje se ga lahko tudi ob zamenjavi delovnega mesta ali zamenjave vodje ter ob drugih izjemnih situacijah. Prav pa je, da se o uspešnosti pri delu in doseganju ciljev pogovarja vodja s sodelavci tudi med letom, tako da

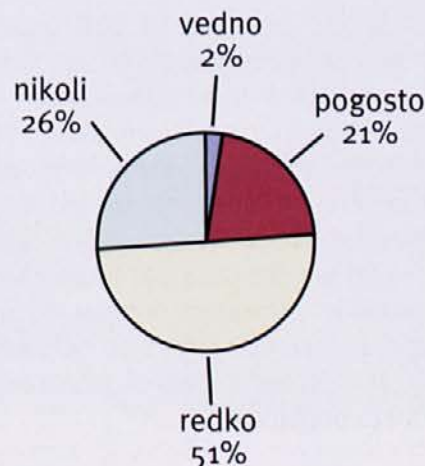
na pogovoru ne prihaja do presenečenj.

2. Ali je ob zamenjavi delovnega mesta ali vodje potrebno izvesti LOP? Tako kot piše tudi v Navodilu za izvedbo Letnega osebnega pogovora, se v takšnih situacijah izvede krajši LOP po presoji vodje, za katerega je potreben le krajši zapis. Priporočljivo je, da ga vodja izvede zaradi tega, ker so novi cilji drugačni od tistih, ki so bili določeni v predhodnem LOP-u.

3. Ali je LOP potreben, če imamo z vodjo dober odnos in med letom učinkovito sodelujemo? DA! Predvsem zato, ker je LOP pogovor o načrtih za prihodnost in vključuje zaposlenega v celoti, ne pa izključno njegovega dela. Takšni pogovori pa so vedno dobrodošli.

4. Ali je LOP obvezen? NE! To smo povedali tudi na usposabljanjih. Vodje so obvezani izvesti LOP z vsemi svojimi sodelavci. Če pa je sodelavec prepričan, da mu LOP ne bo koristil za boljši odnos z vodjo, da ne bo vplival na načrt dela ali usposabljanj, ga ima pravico odkloniti.

Ali vas nadrejeni pohvali, če dobro opravite delo?

LETNI OSEBNI POGOVORI

Stopnja vpliva			
Vidiki		ne vpliva (št. glasov in %)	vpliva (št. glasov in %)
1.	Izboljšanje medsebojnih odnosov	21 54%	18 46%
2.	Povečanje zaupanja	17 44%	22 56%
3.	Reševanje konfliktov	16 41%	23 59%
4.	Načrtovanje kariere	20 51%	19 49%
5.	Potrjevanje Droginih vrednot	22 56%	17 44%
6.	Izpolnjevanje lastnih interesov	18 46%	21 54%
7.	Boljše vodenje	16 41%	23 59%
8.	Timsko delo	21 54%	18 46%
9.	Zadovoljstvo zaposlenih	27 69%	12 31%

5. Ali lahko pogovoru prisostvuje tudi nadrejeni mojega nadrejenega? DA! Praviloma LOP izpelje neposredno nadrejeni, vendar ima naslednji nadrejeni tudi možnost izpeljati LOP, če to želi sam ali na željo sodelavca.

6. Koliko časa naj bi LOP trajal? Pogovor naj bi trajal 1-2 uri. Tam, kjer so medsebojni odnosi dobri in so načrti vodje in sodelavca vsaj nekoliko usklajeni, je lahko pogovor tudi krajši. Glede na to, da si v današnjih časih težko privoščimo "nekaj svojega časa", je bil pogovor marsikje prekratek. Vendar bi ob tem dodala, da se moramo zavedati, da sta 2 dobro vloženi uri lahko zelo dobro poplačani.

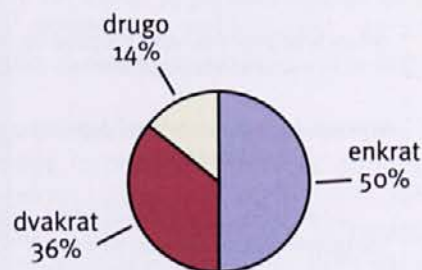
7. Kakšna je povezanost LOP-a in individualne ocene? Mnenje nadrejenega o našem delu, ki ga izrazi z individualno oceno, naj bi bilo skladno z LOP-om in vezano na cilje, opredeljene v LOP-u. Če so cilji doseženi in so rezultati takšni, kot so dogovorjeni v njem, potem je ocena v skladu s pričakovanji. *V pomoč je lahko tudi to, da vodja pri LOP-u opredeli, kaj zanj pomenijo kriteriji z obrazca za individualne ocene in kako jih bo spremljal.*

8. Kdaj potekajo LOP-i? LOP-i ponavadi potekajo od aprila do konca junija. V letu 2001 se je zaradi selitve in prvega srečanja nekaterih vodij s tem instrumentom rok za oddajo LOP-ov podaljšal.

DOBRE STRANI letnih osebnih pogovorov, ki so jih navedli anketiranci:

- skupno načrtovanje sodelavčeve prihodnosti in pregled rezultatov preteklega obdobja
- možnost bolj temeljitega pogovora z vodjo in tako priložnost za boljše spoznavanje sodelavcev
- čas za pogovor
- prijateljsko vzdušje, sproščenost
- zaupanje med vodjo in sodelavcem
- planiranje izobraževanja

Kolikokrat na leto bi bilo potrebno izvesti LOP?

SLABE STRANI oz. kaj je potrebno izboljšati:

- formalnost (pristop vodij do LOP-a)
 - način komuniciranja (bolj pozorno poslušanje in spodbujanje sodelavcev k govoru)
 - medsebojni odnosi in odkritost med sogovornikoma
 - izboljšati realizacijo dogovorov po pogovorih
 - več medletnih pogovorov (četudi nezabeženih)
 - vodja bi si moral vzeti več časa
- Kot vidimo, se določene trditve pojavljajo tako pri dobrih kot pri slabih lastnostih (sproščenost : formalnost; je čas : ni časa; itd...), kar izvira iz načina, kako je bil pogovor izpeljan. To je le še en dokaz, da je LOP orodje v rokah vodij in je v veliki meri odvisno od njih, kako ga bodo izkoristili.

V SLUŽBI POTROŠNIKA

BREZPLAČNA TELEFONSKA LINIJA 080 11 31 ŽE DELUJE!

“Halo, halo! Kaj pomenijo označbe na embalaži?” “Ali nagradna igra še poteka?” “Kakšna neresnost, kupončke ski pool sem postal že pred enim mesecem, nagrade pa še vedno nisem prejel!” Klice s tako in podobno vsebino prejemamo vsak dan. Pravzaprav je teh vprašanj, na katera odgovarja sodelavka Marinka Milavec, pristojna za zeleno linijo, vsak dan več. Le kdo je na vse to odgovarjal, ko še ni bilo zelene linije?

Zagotovo so mnoga vprašanja, tudi pred uvedbo zelene telefonske linije, našla odgovore. “Žrtve” z odgovori smo pač poiskali med sodelavci v različnih službah oziroma oddelkih in nič ni bilo narobe, če je potrošnik prejel pravi odgovor v primernem času. Kaj pa če ga ni? Verjetno smo nevede in nehote razočarali marsikaterega kupca, ki je želel poglobiti znanje o naših izdelkih.

Ker se zavedamo, da je veliko lažje pa tudi ceneje ohraniti starega kupca kot osvojiti novega in da je zato treba kupca razvajati in mu pokazati, kako zelo pomemben je za nas, smo se lani lotili projekta Informacijska pisarna.

Namen Informacijske pisarne je dajanje informacij potrošnikom s klicem na eno telefonsko številko (080); s tem razbremenimo druge službe in zmanjšamo prevezovanje klicev porabnikov k različnim pristojnim osebam.

Kot ste nekateri že opazili, imamo v Drogi, d. d. od oktobra 2001 brezplačno telefonsko številko 080 11 31, ki je namenjena posredovanju ustreznih informacij porabnikom. Brezplačna številka je bila najprej navedena na novi embalaži kave, zdaj pa se postopno pojavlja tudi na vseh drugih izdelkih (pri vnovičnem naročilu že obstoječih embalaž), pri objavah nagradnih iger in preostalih

objavah (oglasih). Dnevno naraščajoče število klicev potrošnikov potrjuje pravilnost naše odločitve o postavitvi brezplačne telefonske linije. Linija je odprta nepretrgano ves dan: v delovnem času (od 8. do 15. ure) na telefonski klic odgovori zaposlena oseba, preostali del dneva pa klice sprejema telefonska tajnica s posnetim nagovorom, ki stranko vabi, da pusti sporočilo s telefonsko številko, na katero ji bomo posredovali odgovor. Zaradi temeljitejšega in doslednega posredovanja informacij oziroma odgovorov kupcu se “pisarna” postopoma vključuje v kroženje informacij med službami, od katerih prejema tudi sveže informacije in si tako ustvarja potrebno bazo podatkov. Tu spremljajo tudi vse prošnje, pripombe, reklamacije in zahteve porabnikov, iz katerih bomo lahko tudi zaposleni razbrali odgovore na vprašanja, kaj kupec želi in kaj meni o nas.

Trenutno se v pisarni spremlja in vnaša podatke le na podlagi klicev na brezplačno telefonsko številko 080 11 31, v prihodnje pa načrtujemo v ta sistem zajeti tudi tiste klice potrošnikov, ki zaidejo v posamezne oddelke. Tako bi več ključnih oseb v podjetju (s področja razvoja, prodaje itd.) imelo dostop do baze potrošnikov, vsak klic pa bi bil evidentiran in pravočasno tudi “rešen”. Zadovoljstvo kupcev je neprestan proces primerjave med pričakovanji in njihovim uresničevanjem. Če izdelek ne izpolni kupčevega pričakovanja, je kupec nezadovoljen. Niso pa le izdelki tisti, ki določajo videz podjetju oziroma mnenje o njem. To so tudi storitve, ki jih ponujamo porabniku.

Pokličite 080 11 31 ali obiščite naše spletne strani www.droga.si!

**Tekst in slika
Majda Vlačič**

Gospa Marinka Milavec v stand by poziciji

POSLOVNE STRATEGIJE

UGLED KOT POMEMBEN KAPITAL PODJETJA ALI ...

... zakaj dobiček postaja vse bolj domena t. i. nematerialne proizvodnje. Vse več je govora o tem, da bi morali tudi znanje zaposlenih, ugled korporativne znamke in posameznih blagovnih znamk obravnavati kot kapital podjetja. Znanje in ugled sta dragi naložbi, vendar pa dolgoročno vodita podjetje do pomembne konkurenčne prednosti. Brez komuniciranja* pa pri tovrstnih naložbah ne gre.

Komuniciranje že dolgo ni več v vlogi klasičnega PR-a, ki ga še zmeraj zaznavamo predvsem kot komuniciranje z mediji. Postaja strateška funkcija podjetja, ki zahteva usklajenost notranjega in zunanjega komuniciranja, s temeljnim namenom biti podpora doseganju poslovnih ciljev. Čim bolje zaposleni razumejo cilje in vrednote podjetja ter povezanost le-teh s poslovno strategijo, tem večja je verjetnost, da se bosta oblikovali ustrezna delovna klima in kultura, ki sta predpogoja za uspešno delo. Navzven pa usklajen pristop omogoča tudi oblikovanje ugleda, ki ga podjetje potrebuje, da bi lahko dolgoročno obstajalo.

Seveda obstajajo tudi podjetja, ki se jim ugled znižuje, njihovi dobički pa

strmo rastejo. Taki primeri so prej izjema kot pravilo, in izhajajo predvsem iz določenega prednostnega položaja na trgu, ki pa nikoli ne traja v nedogled. Pametna podjetja se zavedajo prednosti, ki izhajajo iz zaupanja v podjetje.

Kdor je ugleden in uživa zaupanje, lahko izbira vrhunske kadre. Odločitev o tem, kje se zaposliti, je v veliki meri odvisna od pričakovanj o uspehu podjetja v prihodnosti in od predstav o tem, "kako bo v takem podjetju delati". Kdor je ugleden, dosega višjo vrednost na finančnih trgih. Investitorji praviloma izbirajo podjetja po kriteriju pričakovanih dobičkov, pri čemer se spet odločajo na podlagi zaupanja v podjetje. Kdor je ugleden, pridobiva od ponovnih nakupov zvestih potrošnikov in na osnovi višjih cen, ki jih lahko postavlja. Povsem racionalno odločanje ni značilno niti za potrošnike. Kupujejo na podlagi zaupanja, ki si ga ustvarijo na osnovi raznih informacij, ki jih dobijo iz okolja, kot so npr. nasveti znancev, govorice, informacije iz medijev in oglasi.

S tega vidika ni nepomembno, kaj podjetje sporoča o sebi in kaj drugi govorijo o njem. Komunicira preko zaposlenih, vodstva, finančne učinkovitosti, etičnosti in zanesljivosti v poslovnih odnosih, preko svojih izdelkov in storitev, preko oglaševanja in drugih načinov promocije, kakor tudi preko svojih simbolov (preko stavb, opreme prostorov in prodajnih mest, preko celostne grafične podobe itd.). **Preko vsega, kar podjetje počne in govori, sporoča, kaj je.**

Uspešna podjetja prihodnosti bodo osnovana na jasnem razumevanju in

sporočanju vizije, ciljev, identitete, kulture ter na močnih blagovnih znamkah. Temeljni cilj Droge do leta 2005 bo rast. Z rastjo povezanih podjetij in tržišč, s povečanjem števila zaposlenih in števila novih proizvodov bo tudi v Drogi komuniciranje postajalo vse bolj kompleksno in pomembno. K boljšemu komuniciranju, tako navzven kot navznoter, lahko prispevamo prav vsi zaposleni.

**Nikakor ne povečujem pomena komuniciranja. Samo po sebi, brez ustreznih poslovnih dejavnosti v ozadju, nikoli ni dovolj. Komuniciranje je le ena izmed pomembnih dejavnosti, ki jim je treba posvečati pozornost, da bi se ugled sploh oblikoval.*

Janja Križman

Tako meni Janja Križman, diplomirana komunikologinja trženja in tržnega komuniciranja. Od februarja dalje opravlja pri nas pripravništvo, kjer spoznava naše podjetje in predvsem delo odnosov z javnostmi. Vsaka informacija je za novega sodelavca zanimiva in koristna, zato ne bodite presenečeni, če se bo včasih oglasila pri vas, vas poklicala po telefonu, vas morda prosila, da ji kaj razložite. Zanimalo jo bo tudi, kaj je novega v vašem oddelku. Kadar menite, da bi bila določena informacija zanimiva za objavo, ali pa jo sami potrebujete, jo lahko pokličete na telefonsko številko 01 2345 776. Z veseljem bo poskrbela, da bo informacija prispela na pravi naslov.

Uredniški odbor

MARKETINŠKE AKTIVNOSTI

NAGRADNO ŽREBANJE TRETJIČ IN ZADNJIČ!

Samo pogledajte, kako beži ta presneti čas! Zaključeno je tudi tretje nagradno žrebanje v okviru nagradne igre ČAJI OLIMPIJSKE SEZONE 1001 CVET. Potekalo je 11. marca (dan prej je bila namreč nedelja) in tudi tokrat v še pestrejšem okolju vzorčnega skladišča. Prizorišče zadnjega žrebanja sta pripravili dekleti, zaposleni v vzorčnem skladišču, Mica in Zdenka, pomagali pa so jima zvesti sodelavci Vinko, Aleš in David. Da bi bilo vzdušje kar se da svečano in optimistično, predvsem pa modro, so fantje in dekleti na Argovem vrtu natrgali modre hiancinte.

Žrebanje je, tako kot vsakokrat, spremljala tričlanska komisija, Slavica Lozej, sodelavka iz tržnih raziskav, pa je uradno in pod budnim očesom prisotnih segla med kuverte. Osrečila je 96 nagrajencev, ki bodo prejeli (ne vsaki!) 15 zimskih torb, 20 termo steklenic, 60 sadnih setov in 1 vikend paket v Kranjski

Slavica je svojo zadolžitev opravila vestno in z največjim veseljem.

Gori. VIKEND V APARTMAJU GARNI (ZA 4 OSEBE) V KRANJSKI GORI BO PREŽIVELA GOSPA LIDIJA DIMNIK IZ LJUBLJANE.

Smučarske torbe, termo steklenice in čaje bodo nagrajenci prejeli po pošti. Seznam vseh nagrajencev

tretjega dodatnega nagradnega žrebanja je objavljen na naših spletnih straneh www.droga.si v meniju "nagradne igre".

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

**Tekst in slike
Majda Vlačič**

Pri vseh treh žrebanjih smo bili v komisiji: Marija Mekiš, po domače Mica, Boris Birska, vodja blagovne znamke 1001 CVET in Majda Vlačič.

PREDSTAVLJAMO VAM

KDO JE KDO V LOGISTIKI

Besedo logistika poznamo že kar nekaj let, saj smo v poznih osemdesetih letih tako poimenovali skladišče gotovih izdelkov in distribucijo le- teh do potrošnika. Nesporno je to dejavnost, ki sklene še zadnji člen v verigi našega skupnega dela - od planiranja, nabave, proizvodnje, promocije do dostave izdelkov kupcu. Rekli boste: če se vsi vezni členi pravočasno in kvalitetno sprimejo, se bo gotovo tudi zadnji člen"..!

“Čim bolj napreduje industrializacija, mehanizacija in po njej avtomatizacija dela, tem bolj postaja tudi sam delovni proces zapleten: zahteva vedno točnejše sodelovanje vseh dejavnikov, tehničnih in osebnih, individualnih in družbenih.”

Prof. dr. Anton Trstenjak, leta 1979

Uspešno poslovanje družbe potrjuje, da se naši “vezni členi” usklajeno združujejo v celovito verigo. V pričujočem zapisu pa vam želimo predstaviti zaposlene v Logistiki, zadnje leto dni bolj znane kot VRS, to je **visoko regalno skladišče**, ki je bil eden od temeljnih razlogov za gradnjo nove tovarne DROGA v Izoli. Moramo pa se zavedati, da so se Logistiki po prihodu v novo tovarno organizacijsko priključila še druga skladišča, tako skladišče gotovih izdelkov bivšega PC Argo, vključno s surovinami in embalažo, ter skladišča surovin in embalaže bivše PC Začimba. Tokrat smo preskočili zaposlene v skladišču gotovih izdelkov v Ljubljani, ki so tudi del Logistike.

In kdo je kje v Logistiki?

Delovno mesto **manipulant v skladišču** zasedajo Milan Kantar, Petar Stipanovič, Sergej Jerman, Sergej Bubola in Alan Horvat.

Na delovnem mestu **komisionar-viličarist** delajo Klavdij Božič, Albin Pivk, Mitko Omerza, Rasim Vilič, Bojan Valentinčič, Silvo Grizon, Marjan Gorela, Stjepan Ciceli, Djuro Ciceli, Franko Sau, Sead Mulaliž, Fiorela Zudič, Vinko Jesenko, Božidar Breulj, Peter Čurič, Miloš

Marčič, Goran Petrovič, Maks Gustinčič, Marko Kleva, Ivan Šterpin in Zoran Vukovič.

Bojan Valentinčič in Stjepan Ciceli sta dlje časa odsotna zaradi bolezni in ob tej priložnosti jima želimo hitrega okrevanja.

Vozniki tovornih vozil so Dušan Pangerc, Gino Marsič, Sretko Tintor, Antun Horvat, Boris Leban, Jožef Perc in Vojko Šeško.

Tudi Ginu, Antonu in Jožefu želimo veliko zdravja.

Delovno mesto **skladiščnika** zasedajo Radomir Vasiljevič, Marjana Goljuf, Zoran Pocrnja, Gianfranco Calcina, Marijan Blaško, Joško Krapež, Anton Šuštaršič in Bruno Vojvoda.

Na delovnem mestu **administrator I.** najdemo Soko Gregorovič; **usklajevalec blagovnih tokov** je Vilma Benčič; **usklajevalec transporta** pa Ivan Benčič;

na delovnem mestu **vodja skladišča II.** najdemo Mirjana Fajta in Joška Batista; **operaterja** sta Milorad Tomič in Željko Ujhazi, kot **prometni analitik** dela Rajko Magazin, **vodja skladišča I.** je Sandro Markovič, **vodja logistike** pa Brane Knep.

Kaj so povedali?

“Marsikdaj se delovne obveznosti tudi prepletajo, na primer delovne obveznosti manipulanta v skladišču in komisionarja-viličarista,” je povedal **Sandro Markovič**, vodja skladišča I.

Sandra smo zaprosili za kratek komentar o delovanju visoko regalnega skladišča, predvsem pa o njegovem občasnem ne-delovanju, in s tem povezani zaskrbljenosti prenekaterega drogovca. Sandra smo pobarali tudi ali je optimist ali pesimist v zadevi VRS.

“Osebnost sem realist in menim, da so največje težave vedno dober izziv!

Pisarni operaterjev hudomušno rečejo “akvarij”, v prioritetnem planu je ureditev klimatske naprave - od leve proti desni Joška Batista, Sonja Makorič in Željko Ujhazi

PREDSTAVLJAMO VAM

Glede na kadrovske predispozicije, glede na tehnološki preskok ob selitvi v novo tovarno in vse, kar je s tem povezano, nikakor nismo smeli pričakovati, da bodo zadeve optimalno stekle hitreje, kot se to dogaja. Ne bom rekel, da problemov ni. Problemi so, celo začetnih je še kar nekaj, tem se pridružujejo nove zahteve in z njimi povezani - na prvi pogled nerešljivi - problemi. Res je, da delovanje programskega dela VRS ni stabilno, vsi skupaj smo bili postavljeni pred novosti, za katerih obvladovanje potrebujemo čas," je povedal Sandro Markovič.

Željko Ujhazi:

"Upajmo, da bo končno zalaufalo kot je treba! Jaz sem optimist". (Željko se gromko zasmije in videti je dobre volje - ko sem šla pred šestimi meseci mimo, ni bilo prijetno niti pokukati v operativno pisarno, tako je bilo vse napeto... danes je slika popolnoma drugačna, op.p.).

"Prej ali slej bomo stvari tako izpilili, da bodo v redu. Sedaj še niso", je še dejal Željko.

Na vprašanje, do kje segajo urejeni, torej pravilno delujoči postopki v VRS, je željko menil, da nekje do 65-70 cm, s tem da je bil štart pri 50 cm. "Delovanje VRS primerjajmo s telefoniranjem v Ameriko. Popolnoma možno je, da se pogovor začne in zaključi brez zapletov, možno pa je, da se vmes marsikaj zatakne. Preobremenjena komunikacija zaradi aplikacij več sistemov, ki zahtevajo popolnoma usklajeno in natančno povezovanje vseh postopkov", je še dodal Željko, natančno tako pa je leta 1979 zapisal priznani, sedaj že pokojni slovenski psiholog dr. prof. Anton Trstenjak (glej zgoraj, uokvirjeno, op.p.).

Več zaposlenih je menilo, da je sodelovanje med zaposlenimi solidno, da si pomagajo, priskočijo na pomoč in se med seboj lepo razumejo, čeprav so prišli v isto

"Premika se na bolje", je menil tudi **Rade Vasiljevič**, ki ocenjuje delovne pogoje - to je lokacijo delovnega mesta - za neprimerno. Z njim se moram vsekakor strinjati in upam, da je ta problem zgolj začasnega značaja. Rade pa z veseljem pohvali nabavno službo, ki je dosegla dostavo surovin na evropaletah, kar je bilo nujno za sprejemanje surovin v novem skladišču.

organizacijsko enoto iz različnih lokacij DROGE.

Klavdij Božič je menil, da je sedaj delo drugačno, delovno okolje je bolj strnjeno. In prav simpatično je dejal: "Tam smo bili dvoriščni delavci, tukaj pa smo skladiščni. Res smo tam bili več na zraku, ampak tudi po dežju smo delali..."

Delovni pogoji za komisionarje-viličariste so prav gotovo boljši, bolj zdravi. Sedaj z viličarji prevažamo blago po trdih tlakih, tam pa je zaradi vožnje po dvorišču hrbtnica hudo trpela". (Podnapis k sliki na naslovni strani glasila)

Nekoliko drugačnega mnenja je **Marjan Blaško**. Meni namreč, da so pogoji dela zdravju škodljivi, saj so preprihi, zračenje je neprimerno, opraviti je treba nič koliko poti. Povedal je še, da je organizacija dela, oziroma razporeditev delovnih opravil, pomanjkljiva in terja ukrepe, spremembe.

Meni, da je narediti napake pri tako veliki investiciji nekaj povsem normalnega, ni pa dopustno, da se te napake ne odpravijo.

Za NAŠ GLAS je vodja Logistike,

Brane Knep, povedal:

"V sklopu nove tovarne DROGA v Izoli je ravno skladišče gotovih izdelkov doživelo popolno prenavo. Logistika je odvisna od tržnega 'dihanja', temu se moramo podrežati. Ob spremenjenih pogojih dela je bila potrebna nova logika razmišljanja in dela - ne zgolj logistike, pač pa vseh predhodno vpletenih subjektov, to je nabave, vnosa surovin, proizvodnje... Računalniški sistem vodenja je sicer projektiran tako, da deluje tudi če niso vključeni vsi navedeni subjekti, vendar ta sistem zahteva (zaradi vedno novih potreb dela) dograjevanje, zahteva nove programske aplikacije, to pa poteka bolj počasi." Vodji Logistike smo postavili tudi dve vprašanji, ki zaposlene v DROGI najbolj zanimata - to je usposabljanje zaposlenih za delo v novem skladišču in vprašanje, ali je novo skladišče prostorsko res že premajhno.

Brane Knep je povedal, da so vsi skladiščniki osvojili računalniški program windows - glede usposabljanj ostalih delavcev, pa je izvajalec bil mnenja, da je bolj učinkovito, da

PREDSTAVLJAMO VAM

Za mnenje o delu v novem okolju Logistike smo pobarali tudi **Rajka Magazina**, ki je bil do prihoda v NT vodja transporta. To delovno mesto je ukinjeno. S spremembo sistemizacije Rajko ni zadovoljen, ker ocenjuje, da je bila preuranjena. Delo v Logistiki je v primerjavi z začetkom v lanskem letu bistveno bolj uspešno, čeprav sam meni, da je še prenekateri zadeva v organizaciji in pri vodenju dela - nedorečena.

ZLATO POLJE

 zdravo z naravo

Milorad Tomič je v Logistiki operater. Ob **Željku Ujhazi** izvaja, lahko bi rekli, osrednja in najpomembnejša delovna opravila v VRS. "Na kratko", pravi Milorad, "lahko rečemo, da se stvari izboljšujejo. Še bolj na kratko - vedno bolj obvladujemo tudi probleme, ki se pojavljajo".

PREDSTAVLJAMO VAM

Zoran Pocrnja, Silvo Grižon in Marjan Blaško

se zaposleni učijo sproti, pri rednih delovnih operacijah. In tako je tudi bilo.

Ob drugem vprašanju pa je vodja povedal, da kadar vsi subjekti v proizvodnem procesu ne delujejo usklajeno (predvsem nabava, proizvodnja, odprema) se lahko zgodi, da primanjkuje prostora za skladiščenje. Nekoliko bolj kritično je vprašanje manipulativnih poti.

Ob tej priložnosti smo za krajši pogovor zaprosili tudi direktorja PC

Nova tovarna, **Roberta Ferka**. Le ta se je prijazno odzval in na kratko povedal: Vsekakor moram vse svoje sodelavce pohvaliti in se jim zahvaliti za sodelovanje v letu 2001, saj bi brez njihovih izrednih naporov in odrekanih (delo ob vikendih, praznikih, ponoči), ki smo jih v ta projekt vložili, ne bi šlo. Žal mi je, da nam v začetnem obdobju (tudi sedaj ne !!!) ni sledil in prisluhnil dobavitelj strojne in še posebej programske opreme, saj bi vse skupaj

Mirjan Fajt je vodja skladišča II., dela na prevzemu surovin za mesni program. Delovni prostori so v redu, problemi pa so vsakodnevni, večjih ni. "Nekaj malega se zatika pri zaščitnih sredstvih ... , a bomo že tudi to uredili," je pribil Mirjan.

vzpostavili hitreje in se izognili marsikateri oviri, na katero smo naleteli. Naše predloge in pripombe jemlje premalo resno in se jim premalo posveča. Kljub marsikateri upravičeni pripombi naših kupcev pa realizacija podjetja zaradi teh problemov ni trpela.

Še kako drži izjava sodelavca Braneta, da je Logistika zadnji člen v verigi in da se tu zrcalijo vse napake, ki se zgodijo v predhodnem procesu. Dostikrat se je s prstom kazalo na Logistiko zaradi problemov-napak na drugih področjih delovanja Droge, vendar tega nismo obešali na veliki zvon in vzeli v zakup.

VRS v grobem deluje, vendar je v tem hipu še vedno odprtih precej aktivnosti, ki bi morale biti že izvedene, pa dobavitelj nima formule, kako in s čim rešiti te zagate. Moj pogled je usmerjen naprej, čeprav nimam odgovora na vprašanje, ki si ga nenehno sam pri sebi zastavljam in sicer kako bo dobavitelj programske opreme reševal naše zahteve, ki jih bomo postavili v prihodnosti (mi ali naši kupci), kako bo skrbel za modernizacijo celotnega sistema.

Ko sem analiziral leto 2001, sem se dostikrat spraševal, ali bi lahko naredili še kaj, da bi vse skupaj potekalo bolj tekoče. Vedno sem prišel do enakega zaključka: brez nadpovprečnih naporov, izrednega truda, iznajdljivosti naših ljudi v Logistiki bi bil ta sistem zagnan veliko kasneje, kot je dejansko bil. In na tej točki imamo lahko vsi skupaj čisto vest."

Kaj povedati za konec popotovanja po Logistiki? Predvsem lahko ugotovimo, da so se zaposleni vendarle že zelo prilagodili velikim spremembam pri delu. Ravno zaradi tega so tudi težave, ki so vedno bile in tudi bodo, bolj obvladljive. Delavci pa so vendarle poudarili nekatere objektivne težave in bili mnenja, da bi jim morali vodje bolj prisluhniti, tako pri organizaciji dela kot pri razporeditvi

PREDSTAVLJAMO VAM

Petar Stipanovič in Milan Kantar sta v DROGI najmočnejša. Za njiju se je delo v novi tovarni spremenilo za celih 25 kg! Dotlej sta namreč 50 kilogramske vreče razkladala z enim prijemom vsak, sedaj pa skupaj dvigneta eno 50 kg vrečo in jo s kamiona naložita na transportni trak, in surova kava gre v silos. Seveda ni vse super, vendar sta na delu vedno dobre volje....! (op.p.)

delovnih nalog. Kajti, nič ni nenavadnega, da pri tako veliki investiciji naredimo napake, narobe pa je, da se napake ne odpravijo - takšnega mnenja so tudi delavci. In pa, verjeli ali ne, še vedno drži, da kjer je volja, je tudi moč!

**Tekst in slike
Dragica Mekiš**

Mitko Omerza je z zadovoljstvom povedal, da je končno prišel do svojega pisarniškega mesta; z Miškovo in Zlatkovo pomočjo je dobil tudi računalnik, le printati mora drugje... skratka, premika se! Mitko pa je mnenja, da organizacija delovnega procesa od vhoda surovin do skladišča gotovih izdelkov še ni optimalna, in pričakuje ukrepe za njeno izboljšanje.

*Takole zgleda popotovanje med skladiščnimi policami, ki jim strokovno rečemo VRS
Na sliki Marko Kleva*

PREDSTAVLJAMO VAM

Najprej ogled polic. Ne glede na "računalniški ukaz" je dobro pogledati, kaj bom naložil... Na sliki Sergej Bubola

Miloš Marčič si verjetno misli - sedaj pa še NAŠ GLAS ...

Na dvorišču boste pred nakladalno rampo srečali vedno več tovornjakov, ki niso last DROGE. Tudi to je, sicer ne tako nova, novost. Eden od drogovcev je tudi šofer Sretko Tintor

V Logistiki, v nadstropju, najdete pisarne, v katerih sedijo: Sandro Markovič, Vilma Benčič, Ivan Benčič, Mitko Omerza in Soka Gregorovič

NOVICE IZ PC

SOL

Raztovarjanje soli - gledano okrog vogala

Letošnja zima je bila res huda. O tem pričajo podatki o številu s soljo natovorjenih tovornjakov, ki so od novembra do februarja vsak delovni dan vozili skozi središče Portoroža. Tisoč petsto ton soli je 50 do 60 tovornjakov dnevno med šesto zjutraj in deseto zvečer, razvozilo v različne kraje Slovenije. Včasih so bile vrste čakajočih tovornjakov tako dolge, da so zaradi prostorske stiske segale celo na cesto in ovirale promet.

Prvo sol za posipanje cest so v PC Sol pričeli tvoriti iz skladišča že sredi novembra lani, ko so skladišče izpraznili, pa so uvoženo sol iz Tunizije natovarjali na tovornjake kar z ladje.

V tem trenutku je zima že za nami, ali vsaj tiste vrste zima, ko te mrazi do kosti, in so podatki o količini prodane soli za ceste že dokončni. Da so podatki enkratni, priča izjava g. Kodra-direktorja PC Sol, da še nikoli ni v eni zimi tako malo ljudi pretovorilo toliko soli.

In kaj pravijo podatki?

V PC Sol so prodali 52 tisoč ton soli, od tega je bilo dobrih 44 tisoč ton iz skladišč v Portorožu, ostalo iz Sečoveljskih solin in luke. Količina soli odpremljena iz portoroškega skladišča, predstavlja absolutni rekord v zgodovini Droge. Teh 44 tisoč ton je odpeljalo približno 1600 tovornjakov.

V obdobju od 19. novembra 2001 do 13. februarja 2002 so delavci PC Sol raztovorili 16 ladij s skupno nosilnostjo slabih 50 tisoč ton. V teh 87 so bile ladje privezane kar 57 dni. Najdaljši dan zimske sezone je bil 17. januar, ko so bili pol dneva brez soli. Ladja je priplula šele pozno popoldne.

**Tekst in slika
Majda Vlačič**

NOVA TOVARNA

V zadnjem hipu smo ujeli menjavo štafete med Sonjo Fakin in Natašo Debernardi. Sonja odhaja med stekleničke in dude, Nataša pa prevzema njen računalnik, številke, sledljivost, sproščanje (kar ne pomeni relaksiranje - prej obratno), kontrolne številke, šifre, izdajnice, oddajnice in kar je še podobnega v vsakdanjiku na oddelku steriliziranih konzerv v PC NT. Nataša pravi, da se je po približno dvomesečnem uvajanju kar dobro ujela v pašteto maso in s tem se strinja tudi njena mentorica. Nataši želimo uspešno samostojnost, Sonji pa najprej vesele priprave, nato pa še bolj veselo ujčkanje novega člana (članice?).

**Tekst Andreja Valenčak
Slika Majda Vlačič**

NOVICE IZ PC

GOSAD - TUDI NA NAŠEM KONCU JE ŽIVAHNO

Utrinek iz delavnika v proizvodnji

Smo že v marcu, skoraj ne moreš verjeti, in en sam kup novic, problemov, aktivnosti je v PC Gosad.

ZAPOSLENOST

Sodelavke, ki so nam pomagala v proizvodnji so odšle žalostne, saj bi rade ostale kar do sezone predelave vrtnin. Pri nas so se počutile kot doma in priznale so, da je sreda, v kateri so preživele mesec dni, prijetna in dobra.

Res se včasih spremeni, a je v našem PC-ju vseeno lepo. Predvsem "stopimo skupaj", ko je potrebna kakšna pomoč ali ko kdo zbolí, vsakega posameznika nam je žal in veseli smo, ko se vrne.

IZOBRAŽEVANJE

Dva sodelavca zaključujeta izobraževanje ob delu na srednji strojni tehnični šoli. Pravzaprav je eden od njih - Rudi Lukačič - že opravil zaključni izpit in sodelavci mu iskreno čestitamo za doseženi cilj, saj je bilo zanj potrebno vložiti veliko truda in volje in se marsičemu odpovedati.

Srečko Dečko pa te dni opravlja zad-

nji izpit in potem bo tudi njemu lažje. Želimo mu čimveč uspeha.

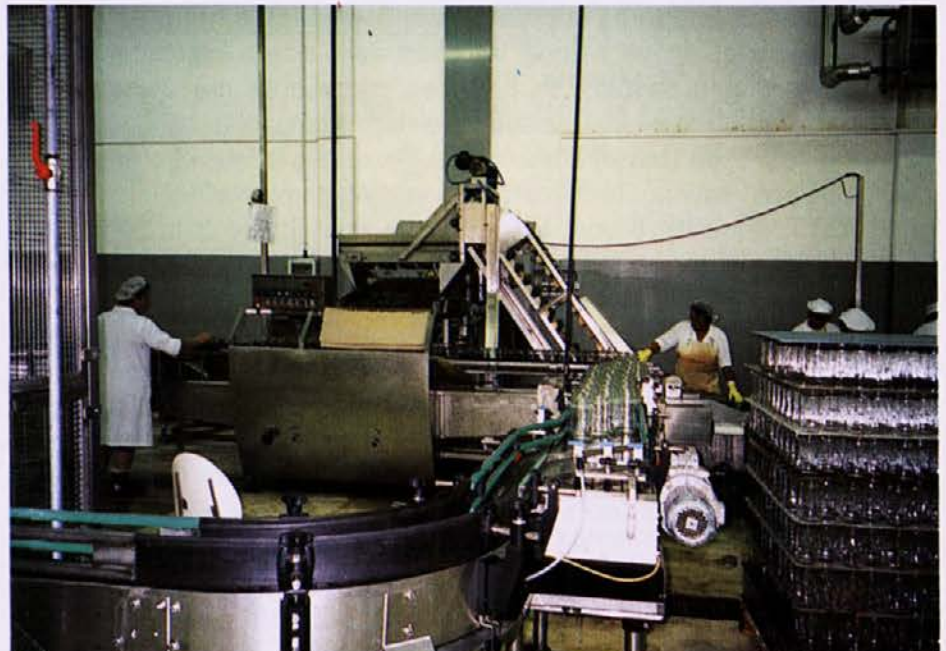
Izmenovodje in vodje imajo skoraj vsak četrtek izobraževanje v DROGI IZOLA. To je kar naporno, saj je treba v enem dnevu priti v Izolo, biti aktiven udeleženec izobraževanja, nato pa se že vrniti domov, naslednji dan pa že zgodaj spet delati.

Toda, kaj bi tarnali, saj smo v PC-ju zaposleni sami mladi, vajeni vsega dobrega in hudega, zato bomo zmogli tudi te napore.

Dragica Kovačič in Olga Plohl sta zelo uspešno zaključili tečaj nemščine in pravita, da sta si pridobili veliko znanja, ki ga bosta lahko koristno uporabili pri delu. Dobili sta tudi voljo za nadaljnje izobraževanje, toda šele v zimskem času, ker je takrat manj drugih obveznosti.

Tekst in slika Danica Kranjc

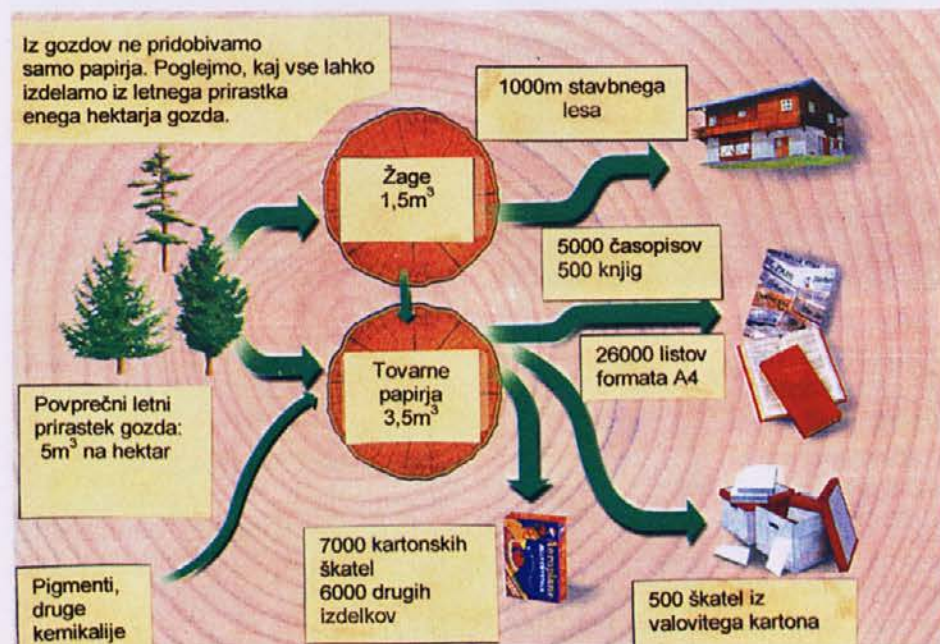
Delavk vam ne moremo predstaviti, ker so vse sklonjene k delu.

VARSTVO OKOLJA

Z ZBIRANJEM ODPADNEGA PAPIRJA SMO OHRANILI 2400 DREVES

V Drogi smo v letu 2001 vsi skupaj zbrali in predali v reciklažo 160 ton odpadnega papirja in kartona (v PC Nova tovarna 132 ton, v PC Gosad 15,5 ton, v PC Zlato polje 12 ton in v PC Sol 0,5 tone). S tem smo sicer zaslužili "samo" 480.000 SIT, a pomagali ohraniti 2400 dreves.

Papir je samo eden izmed materialov, ki jih lahko recikliramo in na ta način ponovno uporabimo za izdelavo drugega papirja. V svetu ocenjujejo, da od vseh komunalnih odpadkov, ki se zberejo na deponijah, kar 40% teže in 60% volumna predstavljajo embalažni materiali. V Sloveniji je možnosti za zbiranje ločenih odpadkov, ki nastanejo v gospodinjstvih, trenutno res malo, a najmanj, kar lahko naredimo, je to, da časopisni papir namesto v kontejner za komunalne odpadke odvržemo v zabojnik za papir.

Zgodovina papirja

Papir so iznašli Kitajci že v 2. stoletju našega štetja, v Evropo pa je prišel leta 711. Izdelovali so ga najprej iz različnih vrst platna, pa tudi iz slame in lesa. Prvi pravi stroj za izdelavo papirja je leta 1798 iznašel Francoz Nicholas-Louis Robert. Ta stroj je omogočal kontinuiran proces izdelave papirja. Ker je povpraševanje po papirju naraščalo, so v Nemčiji začeli za izdelavo papirja uporabljati lesno kašo in izpopolnili postopek. Les so zdrobili v mlinih in ga nato namakali v vodi. V letu 1850 so začeli uporabljati NaOH pod visokim pritiskom, s tem so iz lesne kaše odstranili lignin.

Izdelava papirja

Za izdelavo 1 tone papirja potrebujemo 5m³ lesa oziroma 5 borov, 5

smrek in 5 brez.

Posekana drevesa v procesu izdelave papirja najprej očistijo, odstranijo skorjo in grče ter zrežejo. Les zdrobijo in mu dodajo vodo, nastane lesna kaša ali kaša iz čiste celuloze. Pri izdelavi belega papirja s kemikalijami (NaOH) odstranijo iz lesne kaše lignin. Čista celuloza, ki ostane, je bela, in papir, narejen iz nje, s časom ne porumeni.

Celulozi dodajajo razne snovi glede na željeno končno uporabo papirja. Ti dodatki so razna polnila - kaolin, smukec in karbonati, ki jih dodajajo zato, da je papir bolj bel. Kot veziva uporabljajo razne smole, lepila živalskega izvora in škrob. Da se te sestavine fiksirajo na celulozna vlakna, dodajajo raztopine aluminijevega sulfata. Poleg lesne kaše in čiste celuloze lahko uporabljajo tudi

kašo iz starih krp. Te kaše zmešajo v različnih razmerjih, spet glede na izdelek, ki ga želijo pridobiti. Kašo nanašajo v stroju za izdelavo papirja na dolg neskončen trak, ki je v bistvu zelo gosta mreža. Ob stalnem stresanju kaše, s čimer dosežejo enakomeren nanos kaše na trak, iz nje kaplja voda. Nastane neskončen vlažen list papirja, ki ga nato posušijo in sprešajo. Ta dolg list papirja navijejo na kolut, ki tehta tudi do 40 ton.

Reciklaža papirja

Vlakna, ki jih uporabljajo v proizvodnji papirja, pridobimo iz lesa, bombaža ali recikliranega papirja. Delež uporabljenega recikliranega papirja pri proizvodnji papirja je v nekaterih državah tudi do 60%. Vsak posamezen izdelek iz papirja vsebuje seveda različen delež recikliranega papirja (od 0 pa tudi do 70% pri slabših kartonih), odvisno seveda od željene končne kakovosti papirja. Da ohranimo naravne vire, je pomembno, da zbiramo odpadni papir.

Reciklaža papirja pomeni, da naredimo nov papir ali izdelke iz papirja iz rabljenega papirja. Večina časopisnega papirja je izdelana iz starih, recikliranih časopisov. Iz recikliranega papirja lahko izdelamo tudi večino embalažnih materialov (npr. škatle za pralne praške, žitarice za zajtrk, video igrice, pizzo in podobno).

Prvi korak v procesu reciklaže je zbiranje odpadnega papirja, sortiranje,

VARSTVO OKOLJA

V PC Zlato polje zbiramo odpadni papir v takih ekoloških zabojnikih

prešanje in transport. To je obenem najdražji del reciklaže papirja. Sami lahko pomagamo tako, da že sami ločujemo časopisni papir od revij ter da papirja ne izpostavimo vlagi in sončni svetlobi, saj to otežuje postopek ločevanja tiska od papirja. Ko že sortirani papir pride v tovarno papirja, je prva faza priprava papirne kaše. Bale papirja namakajo v ogromnih kadeh, kjer papir razpade na vlakna. Dodane kemikalije poskrbijo za to, da se tisk (črnilo) loči od papirja. Nato gre kaša v postopek odstranjevanja črnila in drugih primesi. Od tega trenutka dalje je kaša prav takšna kot tista, pripravljena iz lesa.

Zanimivosti

- Iz enega drevesa lahko izdelamo 80.500 listov papirja.
- Papir v raznih oblikah predstavlja 20% gospodinskih odpadkov.
- Časopisni papir mora biti izdelan iz čim cenejših materialov, zato vsebuje več lignina od belega papirja. V procesu izdelave časopisnega papirja iz lesa ne izločijo lignina, kot to naredijo pri izdelavi belega papirja, za katerega uporabijo čisto celulo-

zo, ki je bela. Zaradi vsebnosti lignina časopisni papir porumeni, če je izpostavljen procesu oksidacije. Če bi časopisni papir hranili popolnoma zaščiten pred zrakom in sončno svetlobo, ne bi porumenel.

- Papir, ki ga uporabljajo za izdelavo denarja, ni izdelan iz celuloznih vlaken kot običajen papir, ampak iz bombažnih in lanenih vlaken.
- Surovina za izdelavo tega papirja torej ni les, ampak rabljene krpe. Celulozna vlakna se napijejo vode in razpadejo, bombažnih vlaken pa voda ne poškoduje. Zato bankovci ostanejo nepoškodovani, če jih pomotoma operemo v pralnem stroju (pozabljeni v kakšnem hlačnem žepu), običajen papir pa v pralnem stroju razpade. Papir lahko recikliramo 5 do 8 krat, nato postanejo celulozna vlakna prekratka, šibka in neuporabna.
- Za reciklažo časopisnega papirja, starejšega od treh mesecev, porabijo več kemikalij za odstranjevanje črnila, saj se s staranjem črnilo močneje "prilepi" na papir.

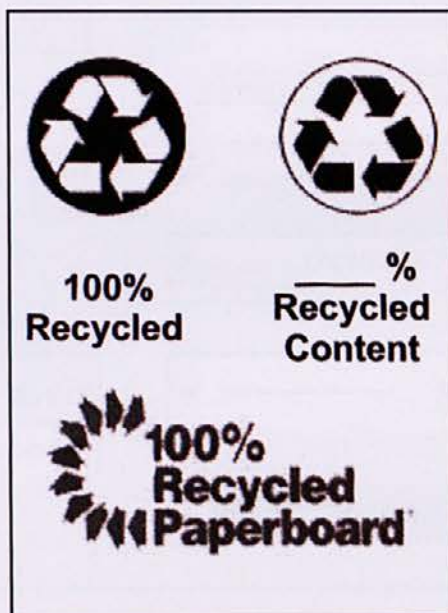
- V procesu reciklaže papirja porabijo manj energije kot pri izdelavi papirja iz lesa. Prav tako je manjša poraba CO₂ - 1.2 kg za izdelavo 1 kg recikliranega papirja ter 1.7 kg za izdelavo 1 kg papirja iz lesa. Lastnosti lignina, ki ga v procesu izdelave belega papirja odstranjujejo, s pridom izkoriščajo pri proizvodnji papirnatih nakupovalnih vrečk. Rjava barva, ki jo daje lignin, na teh vrečkah ni moteča, saj je tiska na njih običajno malo, lignin pa vrečkam daje čvrstost in trdnost. (Lignin je sicer snov v lesu, ki daje drevesom togost, zaradi njega lahko drevesa rastejo pokonci.)
- Največje svetovne proizvajalke papirja so ZDA z 88.000 milijoni ton letno. Sledijo jim nekatere evropske države, predvsem Finska.

Kako pa kaj v Sloveniji?

V Sloveniji je več podjetij, ki se ukvarjajo z zbiranjem in odkupovanjem odpadnega papirja. Največja so Dinos Ljubljana, Surovina Maribor in Papir servis Ljubljana. Ta podjetja zbrani papir najprej sortirajo - ločijo karton, časopisni papir in revije ter ga nato prodajajo tovarnam papirja v Sloveniji ter na Hrvaško (Krško, Goričane, Radeče, Belišče), ki ga reciklirajo in ponovno uporabijo za proizvodnjo papirja in kartona.

Drogin odpadni papir pretežno predajamo Dinosu, ki mesečno zbere po celi Sloveniji približno 2000 ton papirja. 60% tega papirja predstavlja kartonska embalaža, ostalo pa časopisni papir in revije. Prav je, da se tudi doma potrudimo in vsaj v tistih mestih, kjer imamo to možnost, papirja ne uvrščamo kar med komunalne odpadke, ampak ga odvržemo v za to namenjene zabojnike. Narava nam bo hvaležna.

**Tekst in slike
Manuela Ferencič Meden**

S takimi znaki so označeni izdelki iz recikliranega papirja.

INFORMATIKA

1. MS-WORD

A. Izdelava obrob okoli celega lista.

V Wordu lahko izdelamo obrobo okoli celotnega lista in ta ni odvisna od besedila. Zato pri izdelovanju take obrobe ni potrebno besedila označiti, ampak gremo kar direktno na ukaz: **Oblika/Obrobe in senčenje**. V oknu, ki se odpre, izberemo zavihek Obroba lista in na njem določimo obliko obrobe. Obroba lista je lahko navadna črta ali pa jo sestavimo iz vzorcev, ki se nahajajo v okencu Slika.

B. Označitev celotne tabele:

Celotna tabela se hitro in enostavno označi v Wordu tako, da si pomagamo s tipkovnico in miško. Na tipkovnici stisnemo tipko **ALT** in nato dvakrat kliknemo v tabeli. Ta način je še posebno uporaben takrat, ko je tabela zelo velika in sega preko robov ekrana.

C. Poravnava besedila s tipkovnico:

Tokrat predstavljam nekaj trikov, ki bodo uporabni za vse tiste, ki besedilo najraje oblikujejo že kar med pisanjem. Pri poravnavi odstavkov je dovolj, da stojite v ustrezni vrstici, pri risanju obrob pa se postavimo v prazno vrstico ali na začetek polne vrstice.

Ctrl-L = Levo poravnano besedilo (Left-aligned text)

Ctrl-E = Centrirano besedilo (Centered text)

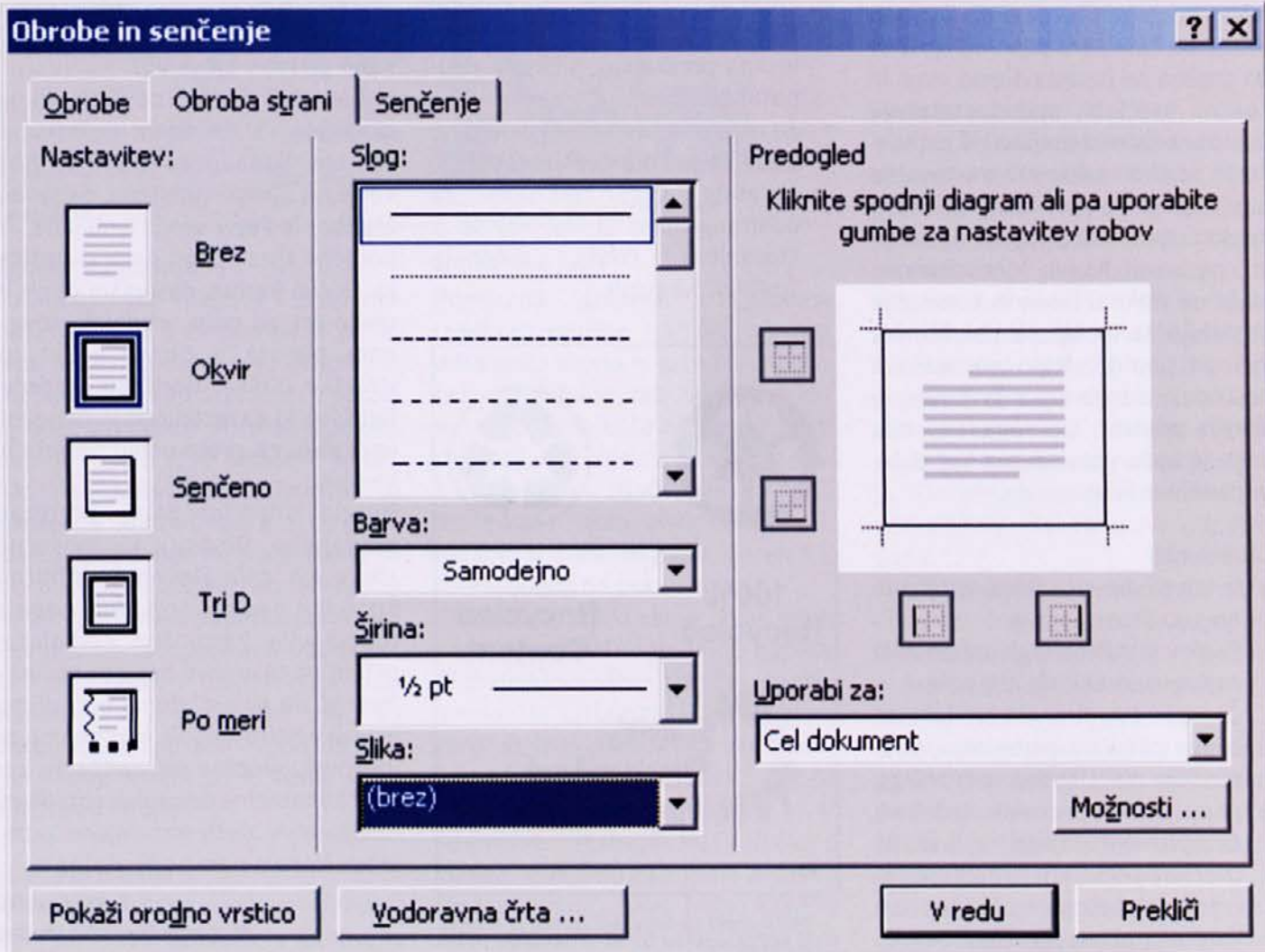
Ctrl-R = Desno poravnano besedilo (Right-aligned text)

Ctrl-J = Levo in desno poravnano besedilo (Fully justified text)

2. MS-EXCEL

A. Zaščita z vrednostjo

V Excelu je mogoče zaščititi celice, tako da spreminjanje formul ali vrednosti v njih sploh ni mogoče. Obstaja pa tudi način, kako celice zaščitimo zgolj pred napačnimi vnosi. Uporabniki bodo lahko vnašali vrednosti, vendar Excel ne bo sprejel vseh, temveč le tiste, ki ustrezajo določenim pogojem. Najprej moramo označiti območje celic, ki bi jih radi na ta način zaščitili. Zatem izberemo ukaz **Podatki | Vrednotenje... / Data | Validation...** Prikaže se pogovorno okno, v katerem lahko nastavljamo parametre zaščite. Pod jezičkom

INFORMATIKA

Nastavitve / Settings lahko določimo vrsto zaščite. V seznamu **Dopusti / Allow** izberemo eno od omejitev, ki so na voljo. Lahko dopustimo poljubno vrednost, samo celo ali samo decimalno število, samo datum, čas, zgolj besedilo ali celo vnos le ene od vrednosti iz seznama. Pri omejitvi si je dobro prej v preglednici pripraviti območje celic z dopustnimi vrednostmi. Po izbiri načina omejitve se odprejo še dodatna polja, ki omogočijo dokončno določitev omejitve. Denimo, da smo izbrali omejitev **Dolžina besedila / Text length**, določiti moramo še meje te omejitve. V ta namen lahko v seznamu **Podatki / Data** izberemo **med / between** in vnosno polje **Minimum** vnesemo najmanjšo in v vnosno polje **Maksimum / Maximum** največjo dopustno dolžino besedila.

Uporabniku bomo uporabo preglednice precej olajšali, če izpolnimo še nastavitve pod preostalima jezičkoma. Pod jezičkom **Vhodno sporočilo / Input Message** lahko določimo namig, ki se samodejno pojavi takoj, ko uporabnik označi katero od zaščitениh celic. Potrebno je vklopiti stikalo **Pokaži vhodno sporočilo, ko je celica izbrana / Show input message when cell is selected** in v vnosni polji vnesti naslov in vsebino obvestila. Za pravilno delovanje zaščite je zelo pomembno, da določimo tudi reakcijo na nepravilen vnos. Za to poskrbimo pod jezičkom **Opozorilo o napaki / Error Alert**. Najprej poskrbimo, da je vključeno stikalo **Po vnosu neveljavnih podatkov pokaži sporočilo o napaki / Show error alert after invalid data is entered**,

sicer uporabnik ob nepravilnem vnosu ne bo obveščen. S seznamom **Slog / Style** in dvema vnosnima poljema lahko natančno določimo obliko sporočila o napačnem vnosu. Tudi če sporočila ne določimo v celoti, a smo vklopili stikalo na vrhu, bo Excel poskrbel za privzeto obliko opozorila.

Nastavitve dokončno potrdimo z gumbom **V redu / OK** in jih preizkusimo.

Če želimo omejitve odstraniti, izberemo zeleno območje (lahko tudi nekaj celic več), priključimo isto pogovorno okno in na njegovem dnu kliknemo gumb **Počisti vse / Clear All**.

*Nelson Šorgo
Leon Makovec
Sandi Kosmina*

The screenshot shows the Microsoft Excel interface with a data validation dialog box open over a spreadsheet. The spreadsheet has a cell B5 containing 'abc'. A yellow warning box is visible over cell B5 with the text: 'Zaščita Dolžina vnosa je omejena na 4 - 7 znakov'. The data validation dialog box is titled 'Preverjanje veljavnosti podatkov' and has three tabs: 'Nastavitve', 'Vhodno sporočilo', and 'Opozorilo o napaki'. The 'Opozorilo o napaki' tab is active, showing the 'Pogoji za veljavnost' section. Under 'Dopusti:', the dropdown is set to 'Dolžina besedila' and the 'Prezri prazne' checkbox is checked. Under 'Podatki:', the dropdown is set to 'med'. The 'Minimum:' field is set to 4 and the 'Maksimum:' field is set to 7. The checkbox 'Uporabi te spremembe za vse celice z enakimi nastavitvami' is unchecked. At the bottom of the dialog are buttons for 'Počisti vse', 'V redu', and 'Prekliči'. In the foreground, a smaller dialog box titled 'Hopla' is open, displaying a warning icon and the text: 'Vnos ni prave dolžine. Ali želite nadaljevati?'. It has buttons for 'Da', 'Ne', and 'Prekliči'.

DELO IN ZDRAVJE

BOLNIŠKO USPEŠNO ZMANJŠUJEMO

Delavci moramo biti primerno motivirani za delo, čimbolj moramo poznati celovitost proizvodnega procesa, biti usposobljeni za lastne delovne obveznosti in predvsem - poznati svoje mesto in svoj vpliv na skupne cilje, biti osebnost v tem krogu.

Eden od skupnih interesov delodajalca in delavca mora biti zdravje. Slednje se, po mnenju strokovnjakov v svetu in pri nas, obvladuje ravno v skupnih interesih.

Motivacija in stimulacija za delo, dobri medsebojni odnosi pri delu, razumsko in človeško ravnanje nadrejenih do podrejenih - in seveda obratno - bistveno vplivajo na zniževanje odsotnosti z dela zaradi bolezní, oziroma ustvarjajo zdravo delovno ozračje.

ZAČASNA ZADRŽANOST OD DELA v letih 1997 do 2001 v DROGI d. d.

V preglednici št. 1 lahko razberemo, da se začasna odsotnost zaradi bolezní v DROGI uspešno znižuje. V DROGI se namreč trudimo ustvarjati delovne pogoje, ki naj bi bili osnova za zdravo delovno okolje. Na tej poti so tudi težave, ki pa so rešljive, če upoštevamo skupne cilje in znotraj teh čim manjšo začasno odsotnost z dela zaradi bolezní.

Za primerjavo navajam še % odsotnosti v letu 1994. Ta odstotek je bil 9,2!

ZAČASNA ZADRŽANOST OD DELA v letih 1997 do 2000 ter v 9 mesecih leta 2001 v R SLOVENIJI - po območjih

Če z zadovoljstvom ugotavljamo, da se zadržanost od dela zaradi bolezní

v DROGI d. d. postopno, a vendarle, znižuje - moramo ugotoviti, da imamo za 1,16 % višji odstotek te odsotnosti, kot je dosežena v R Sloveniji, ter za 1,56 % višji odstotek od povprečja kopske regije, kamor delno sodimo.

ZAČASNA ZADRŽANOST OD DELA ZARADI BOLEZNI V DROGI d. d. v letu 2001: po mesecih - do 30 dni, nad 30 dni

Preglednica št. 3 nam pove, da je bila odsotnost z dela zaradi bolezní do 30 dni v odstotkih najvišja % že v oktobru - in sicer 5,47 %. Najbolj pogosto je ta % najvišji v zimskih mesecih (gripe, viroze), v lanskem letu pa že v oktobru.

Najnižji % odsotnosti zaradi bolezní pa je bil tudi v lanskem letu v standardnem mesecu - avgustu in sicer za 2,85 %.

Pri odsotnostih zaradi bolezní nad 30 dni je bil najvišji % v novembru - 2,17 %, najnižji pa julija - 1,2 %.

Statistični podatki kažejo, da je naša odsotnost z dela največja zaradi bolezní do 30 dni / v legendi št. 701 - in sicer obsega 61,8 % vseh odsotnosti zaradi bolezní.

Drugi najvišji % odsotnosti je zaradi bolezní nad 30 dni / v legendi št. 712 - in sicer v višini 1,79 % od vseh odsotnosti zaradi bolezní, druge vrste odsotnosti pa so razpršene in predstavljajo manj kot en odstotek.

Zdravje je nesporno človekovo največje bogastvo. Vendar je v življenju nujno potrebno tudi delo. Zdravje in delo sta v premoso-razmernem odnosu - če smo zdravi, imamo prvi pogoj za uspešno delo, bolni pa težko delamo in takrat je prva dolžnost do nas samih in do družbe - pozdraviti se.

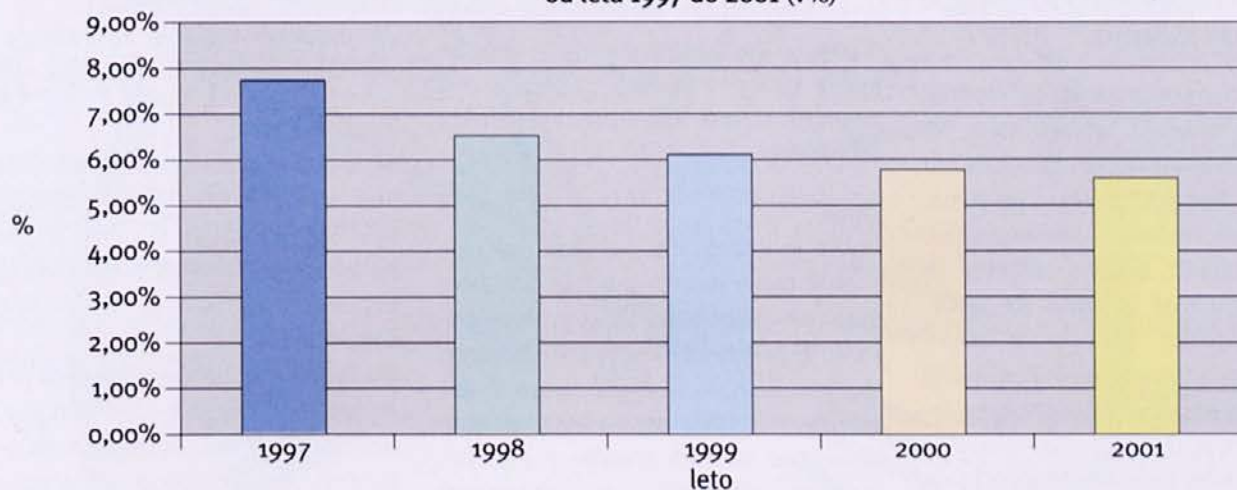
Dragica MEKIŠ

Območje	1997	1998	1999	2000	2001-I-IX.
CELJE	5,9	5,6	5,2	4,9	4,9
NOVA GOR.	3,8	3,7	3,9	3,8	3,6
KOPER	4,0	3,9	3,7	4,1	4,2
KRANJ	4,2	3,9	4,1	4,0	4,0
LJUBLJANA	4,9	5,0	4,8	4,7	4,6
MARIBOR	4,4	4,1	4,4	4,2	4,2
MURSKA SOB.	5,6	4,7	4,6	4,4	4,2
NOVO MESTO	5,2	4,1	4,7	4,7	4,5
RAVNE	5,5	5,0	4,9	5,1	4,9
KRŠKO	5,6	5,1	4,4	4,6	4,4
SLOVENIJA	4,9	4,6	4,5	4,5	4,4

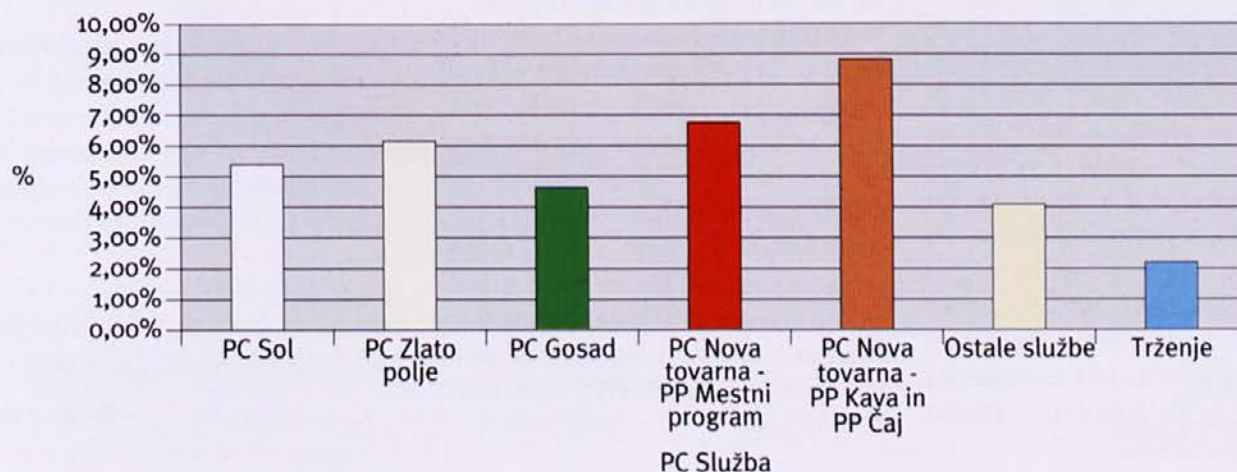
DELO IN ZDRAVJE

Mesec	Ure B do 30 dni	%	Ure B nad 30 dni	%	Ure B skupaj	%	Delovne skupaj
JANUAR	2.792	2,52	1.824	1,65	4.615	4,17	110.670
FEBRUAR	4.976	5,16	1.280	1,33	6.256	6,49	96.381
MAREC	4.407	4,14	1.616	1,52	6.023	5,66	106.358
APRIL	4.068	4,0	1.580	1,55	5.648	5,55	101.677
MAJ	4.320	3,94	1.372	1,25	5.692	5,19	109.733
JUNIJ	5.036	4,9	1.376	1,34	6.412	6,24	102.690
JULIJ	4.320	3,86	1.344	1,2	5.664	5,06	111.878
AVGUST	3.348	2,85	1.564	1,33	4.912	4,18	117.650
SEPTEMBER	4.664	4,58	1.392	1,37	6.056	5,95	101.811
OKTOBER	6.304	5,47	1.716	1,49	8.202	6,96	115.170
NOVEMBER	4.788	4,3	2.412	2,17	7.200	6,47	111.281
DECEMBER	4.592	4,38	1.944	1,85	6.536	6,23	104.938
DROGA d. d.	53.615	4,15	19.420	1,5	73.035	5,66	1.290.237

ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI V DROGI d.d.
od leta 1997 do 2001 (v%)

ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI PO PC-jih/SLUŽBAH
V DROGI d.d. V LETU 2001

SKRB ZA ZDRAVJE

OSTEOPOROZA JE OBVLADLJIVA!

Naslednje vrstice posvečam vsem ženskam, ki želite narediti nekaj zase, tudi preventivni pregled kosti. Po napotnico za pregled povprašajte pri svojem osebnem zdravniku ali ginekologu. Ko sem spraševala, koliko časa je treba čakati na pregled, sem dobila podatek, ki je več kot zaskrbljujoč; čakalna doba je namreč več let. V kolikor napotnice ne morete dobiti (tudi to se zgodi), vam predlagam, da se odločite za samoplačniški pregled v KRKI, zdravilišče v Strunjanu.

Na moj telefonski klic se je prijazno odzvala dr. Dragica Kozina in mi povedala nekatere koristne informacije:

"Pregled strokovno imenujemo denzinometrija, z njim merimo mineralno kostno gostoto. Pregled je popolnoma neboleč in neškodljiv. Od prvega marca 2002 je cena 10.000 SIT in vključuje pregled in pogovor z zdravnikom, merjenje kostne mase in napotilo za morebitno zdravljenje."

Za pregled se moramo predhodno naročiti po telefonu števil. (05) 6764420 pri sestri Ljubi ali Alenki.

Vse bolj "znana neznanka" je vse bolj pogostejša bolezen našega časa, in bistveno bolj pogosta pri ženskah kot pri moških. Mnogi kljub temu ne vemo, kaj pomeni beseda osteoporoz. Beseda izhaja iz grščine: **osteon** po grško pomeni kost - **poros** pa poroznost, luknjičavost.

Osteoporoz - po strokovni definiciji pomeni stanje zmanjšanja (ali zmanjševanja?) kostne mase, zaradi česar je možnost zlomov že ob minimalnih obremenitvah občutno večja.

Povedano preprosteje, gre za "redčenje" kostnine oziroma večjo krhkost kosti, ki se pojavlja predvsem pri ženskah po menopavzi. Pogostost te bolezni v zadnjih desetletjih močno narašča predvsem zaradi nenehnega podaljševanja življenjske dobe. Danes ženske v razvitem svetu v povprečju dočakajo 78 let, kar pomeni, da kar tretjino svojega življenja preživijo po menopavzi, torej v obdobju, ko jajčniki postopno prenehajo izločati ženske spolne hormone. Prav ta upad estrogenov povzroča, da je osteoporoz predvsem - a ne izključno - ženska bolezen.

Zakaj osteoporoz?

Kljub navidezni nedejavnosti je kost presnovno zelo živahen organ. Do tridesetega leta starosti organizem doseže največjo kostno maso, po tem obdobju pa se postopno pričnejo procesi razgrajevanja, kar vodi v počasno upadanje kostne mase (slab odstotek na leto) v okviru normalnega staranja organizma.

Ta fiziološki proces izgubljanja kostnine se močno (tri-do štirikrat!) pospeši z nastopom klimakterija, ko jajčniki prenehajo izločati ženske spolne hormone. To dogajanje v ženskem organizmu je tudi povzročitelj do trikrat bolj pogostih zlomov kosti pri ženskah kot pri moških.

Zlomi

Dobro je vedeti, da opisano redčenje kostne mase poteka postopno in brez posebnih bolečin. Neredko je prvo opozorilo tega tihega dogajanja v organizmu šele zlom, ki se zaradi osteoporoze že ob manjših poškodbah dogodi največkrat na treh mestih: v zapestju (podlahtnica), kolku ter hrbteničnih vretencih ("posedanje" - kar poleg bolečin in omejene gibljivosti povzroča tudi vidno manjšanje žensk ob ukrivljanju hrbtenice navzgor in navzdol).

Statistični podatki so vredni razmisleka - med 50. in 80. letom skoraj 40 % žensk doživi zlom zaradi osteoporoze. Polovica tistih, ki utrpijo zlom kolka, pa se ne uspe v celoti rehabilitirati in ostane odvisna od pomoči drugih.

Osteoporoz je torej stanje tihega redčenja kostnine, ki nam lahko z zlomi močno spremeni življenje. Zato tudi za osteoporoz kot za druge bolezni, velja zlato pravilo: **BOLJE PREPREČEVATI KOT ZDRAVITI.**

KAJ OSTEOPOROZO POSPEŠUJE?

Razvade (kajenje, čezmerno uživanje prave kave in alkohola)

Telesna neaktivnost

Pomanjkanje kalcija in vitamina D

Bolezni (npr. revmatoidni artritis, motnje delovanja ščitnice)

KAJ OSTEOPOROZO ZAVIRA?

Zadostna oskrba telesa s kalcijem in vitaminom D

Redno gibanje (hoja, kolesarjenje...)

Zdravila (bisfosfonati, hormonsko nadomestno zdravljenje...)

Za preprečevanje in zdravljenje pomembno merjenje kostne mase -DXA -!

Za zdrave kosti

Proti osteoporozi lahko marsikaj naredimo sami. Z gibanjem, opuščanjem škodljivih razvad in s primerno prehrano lahko vplivamo na preprečevanje ali bistveno počasnejše zmanjševanje kostne mase.

Medicinske raziskave kažejo, da je optimalen vnos kalcija pomemben vse življenje. V prvih treh desetletjih ga potrebujemo, da izgradimo svojo največjo kostno maso - večja ko je, pozneje se (ob sicer neogibnih procesih staranja) razvije kritična razredčitev kostnine, ki vodi v zlome, oziroma v osteoporoz.

Zakaj bi čakale na zlom kosti, zakaj ne bi takoj naredile nekaj zase? Najprej pojdemo na preventivni zdravstveni pregled in se načrtno prehranjemo z živili, ki nam dajejo dovolj kalcija, magnezija, vitamina D. Pa čimveč zdravja!

Za vas prebrala in priredila, po besedah Barbare Hrovatin, dr. med., objavljeno v Nedeljskem dnevniku 3.februarja2002:

Dragica Mekiš

NAGRADNA IGRA

KJER MAVRICA SVOJ LOK SPUSTI,
JE **ZLATO POLJE**, POLNO PREČUDOVITIH ZAKLADOV
IZJEMNO OKUSNIH IN ZDRAVIH DOBROT.

Z MALCE DOBRE VOLJE, Z VELIKO DOMIŠLJIJE IN Z UPORABLJENO EMBALAŽO, KI JO PONAVIDI ODVRŽETE, SI LAHKO PRIČARATE NAJLEPŠO MAVRICO. KER SO IZDELKI ZLATO POLJE V MAVRIČNIH BARVAH, VAM TO NE BO TEŽKO.

RİŽ, POLENTA, AJDOVI ŽGANCİ, PŠENİČNI ZDROB, ŽITARICE ZA ZAJTRK, KAŠE, RIŽOTE ALI DRUGI DROGINI IZDELKI BODO KOT NALAŠČ ZA IZDELAVO LEPLJENKE POLJUBNE VELIKOSTI - RAZGLEDNICE, RISALNEGA LISTA, PLAKATA...

POŠLJITE SVOJO LEPLJENKO, POŠLJITE SVOJO MAVRICO... K SODELOVANJU LAHKO POVABITE TUDI PRIJATELJE, STARŠE, SOŠOLCE, SOSEDE, VZGOJITELJICE, UČITELJICE....

MED VSEMI LEPLJENKAMI, KI JIH BOMO DO 15. MAJA 2002 PREJELI NA NASLOV:

DROGA D.D.
ZLATO POLJE - MAVRICA
P.P. 140
6310 IZOLA

BOMO IZREBALI STO IN ENEGA NAGRAJENCA.

PODARILI BOMO:

- IZLET V GARDALAND ZA VSO DRUŽINO (4 OSEBE)
- 100 SIMPATIČNIH KUHAČKOV - MERILNIKOV ČASA KUHANJA.
- ZA USTVARJALCE DESET NAJBOLJ IZVIRNIH MAVRIC BOMO PRIPRAVILI ŠE POSEBNE PAKETE PRESENEČENJA.

NA LEPLJENKO PRIPIŠITE IME, PRIIMEK, TOČEN NASLOV IN POŠTNO ŠTEVILKO
PA LETNICO ROJSTVA TER TELEFONSKO IN DAVČNO ŠTEVILKO.

NAGRADNO ŽREBANJE IN IZBOR NAJZANIMIVEJŠIH MAVRIC
BO 20. MAJA NA SEDEŽU PODJETJA DROGA D.D. V IZOLI.
NAGRAJENCI BOSTE O NAGRADAH PISNO OBVEŠČENI.
SEZNAM NAGRAJENCEV BO OD 27. MAJA NAPREJ OBJAVLJEN
NA SPLETNIH STRANEH PODJETJA - WWW.DROGA.SI

VARSTVO PRI DELU

DOBRO JE VEDETI

Vprašanje:

Delo na našem oddelku je povezano z vnašanjem podatkov v računalnik več kot 6 ur dnevno. V pravilniku o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom nismo našli predpisane velikosti ekrana, zato nas zanima:

- Ali je 15" ekran še dovoljen za uporabo na delovnem mestu?
- Ali je delodajalec dolžan delavce na svoje stroške poslati na zdravniški pregled, če se le ti pritožujejo, da jih bolijo oči, oziroma preskrbeti boljše pogoje (večji ekran) v teh primerih?
- Glede na to, da je v enem prostoru več zaslonov, ali je delodajalec dolžan opravljati redne meritve sevanja?

Urad RS za varnost in zdravje pri delu odgovarja:

"Velikost ekrana ni predpisana in je

odvisna od dela, ki ga opravljate na računalniku, torej se 15" ekrani lahko uporabljajo. Za lažje delo je potrebno pravilno nastaviti osveževalno frekvenco in ločljivost. Priporočamo vam, da na 15" monitorju uporabljate ločljivost 800x600 pik in čim višjo osveževalno frekvenco, ki pa ne sme biti manjša od 70 Hz.

Delodajalec mora zagotoviti pri pooblaščenem zdravniku pregled oči in vida delavcev v okviru preventivnih pregledov:

- pred začetkom dela na delovnem mestu,
- v časovnih intervalih, ki jih določi pooblaščen zdravnik,
- na zahtevo delavca, če ta zazna težave, ki so bile lahko posledica dela z zaslonom.

Delavci imajo pravico do specialističnega pregleda oči in vida, če se pri preventivnem pregledu ugotovi,

da je potreben. Stroške pregledov mora kriti delodajalec.

Pravilnik ne predpisuje rednih meritev elektromagnetnega sevanja zaradi sevanja zaslonov, ker po do sedaj znanih podatkih sevanje novjših monitorjev ni tako veliko, da bi bilo škodljivo zdravju."

VIR: spletna stran Urada RS za varnost in zdravje pri delu (objavljeno v MEDIUMU februarja 2002)

Dragica Mekiš

KULTURA

PO DROGINI ZASLUGI JE GRUMOVA NAGRADA LETOS DVAKRAT VIŠJA!

Gospod Janez Pipan prejema Drogin ček v imenu anonimnega O. J. Travna (Ekshibionist), ki mu ga izroča ravnatelj Prešernovega gledališča gospod Borut Veselko.

KULTURA

Prešernovo gledališče v Kranju je v okviru 32. tedna slovenske drame (od 6. do 16. marca) podelilo nagrado Slavka Gruma za najboljše novo slovensko dramsko besedilo Ekshibicionist, avtorja O. J. Travna, v režiji Dušana Jovanoviča. Letos smo kot glavni sponzor s prispevkom v vrednosti enega milijona tolarjev pripomogli k temu, da se je vrednost nagrade podvojila, in znaša cela 2 milijona tolarjev. Po znesku je tako

za več kot dvakrat prekosila ostale slovenske literarne nagrade in postala največja tovrstna nagrada pri nas. Jenkova, Veronikina nagrada in nagrada Večernica znašajo 600 tisoč, Kresnikova pa milijon tolarjev.

Jani Toroš, direktor marketinga, pravi, da "se iz leta v leto bolj trudimo, da bi bili prisotni in prepoznavni tudi na področju kulture. Še naprej pa bomo sponzorirali tiste

športne in družbene prireditve, ki so po svoji vsebini blizu naši dejavnosti in vrednotam, ki jih zagovarjamo. V februarju smo bili generalni pokrovitelj izbora Podjetnik leta, od januarja do konca marca pa teče akcija Moj zdravnik, revije Viva, s katero tudi sodelujemo kot eden izmed večjih sponzorjev".

Janja Križman

IZEMENJAVA MNENJ

STROKOVNO SREČANJE

Strokovnjaki za varno prehrano, združite se!

V marcu smo v DROGO v Izolo povabili sodelavce iz različnih prehrambenih podjetij (Fructal, MIP, Mlinotest, Union, Eta) in Inštituta za varovanje zdravja, s katerimi že vrsto let uspešno strokovno sodelujemo. Želeli smo jim razkazati naše nove proizvodne in laboratorijske pogoje. Hkrati pa smo izkoristili priložnost za izmenjavo izkušenj in pridobitev novih informacij v zvezi s sistemom zagotavljanja varne hrane - HACCP in pripravili okroglo mizo na to temo, ki so se je z naše strani udeležili vodje HACCP timov.

Ga. Koren je zelo nazorno in uporabno prikazala pot Fructala do HACCP certifikata. Ga. Adamič in ga. Klun iz Inštituta za varovanje zdravja pa sta predstavili varnost živil z vidika zakonodaje in nam podali vrsto uporabnih informacij.

V nadaljevanju smo v prijetnem in sproščenem vzdušju izmenjali medsebojne izkušnje pri uvajanju HACCP sistema v nemesne proizvodnje.

*Tekst Maruška Lenarčič
Silka Majda Vlačič*

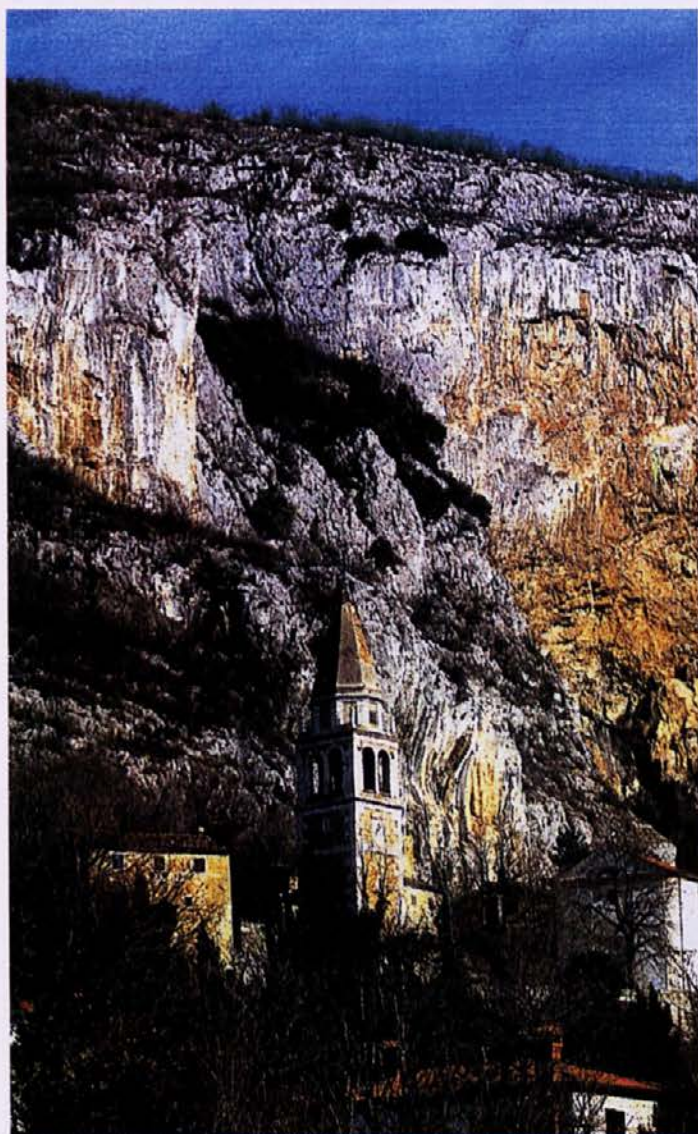

Tale bojna linija že ne bo dovolila sovražniku, da bi vdrl v naše izdelke!

NAMIG ZA IZLET

TUDI NEOZNAČENE POTI SO ZANIMIVE IN SLIKOVITE

V prejšnjem Našem glasu smo bili nad sončnimi stenami Kraškega roba, danes pa nadaljujmo pot po teh prelepih delih v smeri proti Italiji in obiščimo vas OSP z okolico. Če prihajamo po glavni cesti iz Kopra proti Ljubljani v Črnem kalu, pred spomenikom padlim v NOB, zavijemo levo in se spustimo v flišnato vinorodno Osapsko dolino, mimo Gabrovice proti Ospu, kjer se nam z mostu odpre veličasten pogled na **OSAPSKO STENO**- raj za alpiniste in proste plezalce iz vsega sveta, pa tudi za botanike: tu je edino samoniklo nahajališče lovorja, lepo vidni so vedno zeleni grmi črničevja, junija zacvetijo blazinice tommasinijeve popkorese...

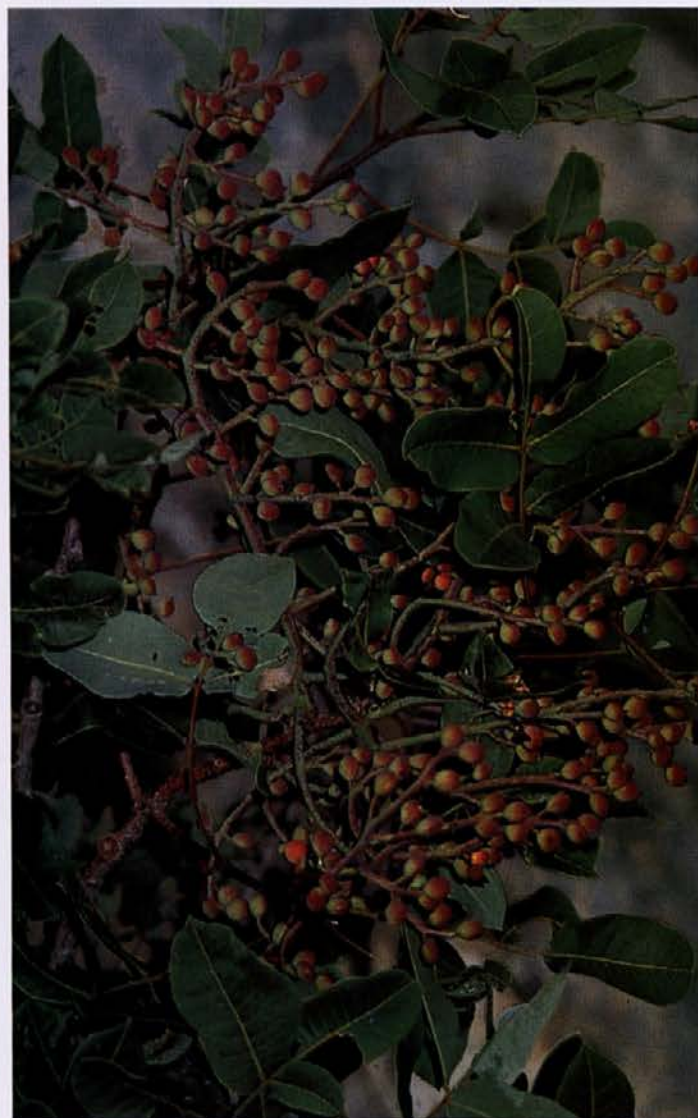

Strmo veličastje nad vasico Osp

Zapeljemo na označen parkirni prostor pred kampin- gom, kjer pustimo avto in se odpravimo raziskovat zak- ladnico naravne in kulturne dediščine.

Najprej se naužijmo pogleda na **Osapsko steno** (še lepši pogled je po poti v smeri proti Tinjanu, označena pot Slovenske transverzale). Obiščimo **Osapsko jamo** in oglejmo si zanimivo **vasico Osp**. Dovolj nam bosta ura ali dve in dobra obutev.

S parkinga se vračamo peš po cesti nazaj do mostu, kjer krenemo levo ob hudourniku - **Osapski reki**, ki je v tem času brez vode, prečkamo prostor za vaške zabave ter nadaljujemo po dobro nadelani in uhojeni poti vse do naravne znamenitosti **OSAPSKO JAME**, ki se z velikan- skim slikovitim žrelom odpira v navpični steni, imeno- vani tudi **Grad**, saj so še vidni ostanki srednjeveške utrdbe in je tudi dragoceno arheološko najdišče. Že od davnine je bila primerno pribežališče tukajšnjemu pre-

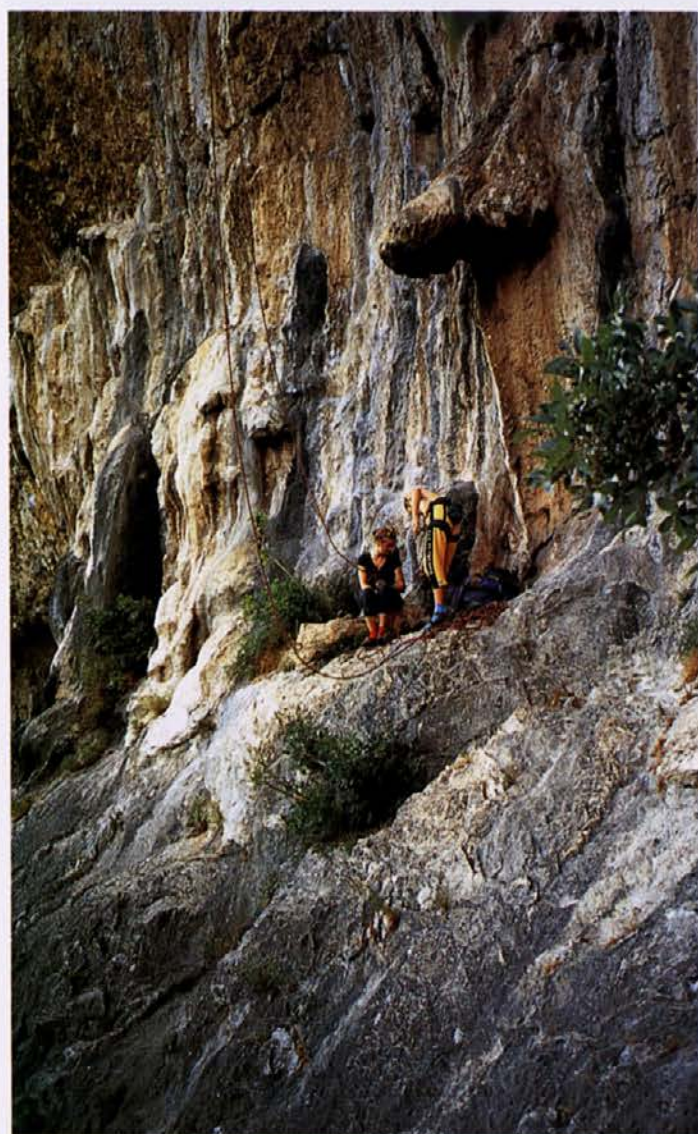

Terebint sodi med bogatstva enega najlepših vrtov - Sredozemlja

NAMIG ZA IZLET

Mišja peč - udorna jama: eden od biserov lepote, posejanih križem po naši deželi.

Plezalca v steni Mišje peči. Le kakšen pranagon žene človeka, da izziva nevarnost in se spopada s težavami tudi takrat, ko mu tega ne bi bilo treba?

bivalstvu, ker je vhod pod mogočno steno, razen po eni sami poti praktično nedostopen. Opazimo vhodni zid, ki je ščitil dostop v jama. Sama jama je dolga približno pol kilometra in ima veliko jezer, ki so prehodna le s čolnom. Sam skalni podor pa je zanimiv zaradi bogate sredozemske flore (tomasinijeva popkoresa), prav tako pa tu domujejo razne živali (redki metulji, ogrožene ptice). Za ogled porabimo dobro uro.

Vračamo se po isti poti, nato pa gremo še v vas Osp.

OSP (57m) je zanimiva vasica, stisnjena pod Osapsko steno, kjer prebivajo od nekdaj zavedni Slovenci, znani po razgibanem kulturnem življenju. Ljudska šola je delovala od 1819 leta. Predvsem v zgornjem delu pod steno lahko občudujemo tradicionalno stavbno dediščino: portale, baladurje, stopnišča... Sredi vasi stoji cerkev, posvečena apostolu sv. Tomažu, zgrajena v 17. stoletju. Ko zaključimo z ogledom in se vračamo proti domu, vam svetujem, da zavijete pred tablo Osp na kolovoz na levi strani in se peljete do parkirnega prostora. Privoščite si lahko še enourni sprehod po krožni poti v MIŠJI PEČI - kotičku, kjer preskušajo svoje veščine prosti plezalci od vsepovsod.

Pot sicer ni označena, je pa dobro shojena in vidna, posebno prvi del do pod stene, ker jo uporabljajo številni plezalci. Pa tudi navzdol ni težav. Ne spreglejte fosilnih ostankov (foraminifere)!

Marec in april sta najprimernejša meseca za obisk opisanih krajev, ker nas tu razveseljujejo cvetoči grmi rešeljike, trobentice, vijolice in še kaj bi se našlo. Zato odprite oči in uživajte v tem prelestnem okolju.

Tekst in slika
Maruška Lenarčič

Naprstec ljubi poseko in mirna zatišja na robu gozda.

POČITNIKOVANJE

KAM PA LETOS NA DOPUST?

Ni še prepozno, je pa že čas za razmišljanje, kam letos na dopust.

Lani smo razpis za počitnikovnje v DROGINIH počitniških apartmajih objavili v marčni številki Našega glasu.

Letos razpisa v glasilu ne bo, pač pa ga boste našli na oglasnih deskah, INTRANETU in prejeli po elektronski pošti.

Ne glede na navedeno upamo, da boste izbrali kaj zase, bodisi v hribih ali na morju in se prijavili. Verjetno ni potrebno poudarjati, da drogovci najraje počitnikujemo v Loparih na Malem Lošinjju, v Bovcu in v Maredi.

Ljubitelji dopustovanja v toplicah DOBRNA boste verjetno veseli nove ponudbe za dopustovanje v teh toplicah. V Dobrni nam namreč pripravljajo novo ponudbo na podlagi izmenjave počitniških kapacitet. O tem vas bomo pravočasno seznanili, najverjetneje v aprilskem NAŠEM GLASU.

Priznati pa morate, da je najpomembnejše dopust preživeti kjerkoli, le doma ne. Zato pa je potrebno dopust vsestransko planirati (men-

*V senci stoletnih kostanjev, v osrčju rahlo valovite pokrajine, neokrmjene s sodobno civilizacijo, in v soseščini prvobitnih domačinov, leži DOBRNA s sedemstoletnimi toplicami. Tja ste mnogi radi hodili na počitnikovanje in želimo vam, da vam slednje uspe tudi letos!
Foto: Hotel ŠVICARIJA, kjer so, in upajmo še bodo, dopustovali tudi drogovci.*

V Bovcu, za nepoznavalce v ozadju turistično naselje KANINSKA VAS, je lepo! Lahko lenarite ob Sumeči modrozeleni Soči ob bleščavi prelepih, belih kamnov in v senci bujnega zelenja (svetujem vam tudi, da se postopno navadite na kopanje, bolj knajpanje v mrzli Soči), lahko pa se sprehodite po okoliških označenih poteh do Jablance, Vodence, Čezsoče ... ali pa si izberete kaj bolj konkretnega - do Krnskega jezera ali celo očaka Krna, ki sploh ni tako zelo nedostopen. Predvsem ni nevarnih poti, pogledi so enkratni celi Soški dolini

da Nemci to počnejo vse leto) in izbrati več variant, tako... za vsak slučaj!

**Tekst in slika
Dragica Mekiš**

Foto Jadran Rusjan

KOTIČEK KAR TAKO

O OPRAVLJANJU

Ljudje, ki se ukvarjajo s to priljubljeno dejavnostjo, znajo prav spretno družiti prijetno s koristnim. Zakaj je opravljanje prijetno, vemo vsi: ta hvalevredni način obveščanja, ki ga glede na hitrost razširjanja novic ne prekosita ne tisk ne CNN, nam pričara dolge ure zanimivih pogovorov. O njegovi koristnosti pa je večina ljudi slabo poučena, zato spregovorimo danes prav o tem.

Vsi vemo, kako nam odleže, kadar najdemo izhod iz notranje stiske; isto se dogaja z ljudmi, ki si krajšajo čas in sladijo življenje z opravljanjem. Začne se v hipu, ko izvedo o svojem bližnjem stvari, o katerih so prepričani, da zanje ne ve živ krst. Tedaj se porodi notranja stiska, katere teža je premosorazmerna s pikantnostjo novice, kateri so prišli na sled. Ker so opravljalci običajno slavohlepni ter večno žejni občudovanja, ki pritiče dobro obveščeni, je njihova srčna želja novico kar najhitreje zaupati še vsaj ducatu radovednih vohljačev (seveda pod prisego stroge molčečnosti). Ker pa to željo spremlja strah, da bi jih predmet njihovega zanimanja lepega dne razkrinkal, sprva zagrizeno molčijo; ponavadi tudi več ur...V teh urah molka jim drobno trga bolečina, dokler niso že vsi vročični, in ko postanejo muke neznosne, gredo in žrtvujejo uro svojega dela ali počitka ter poiščejo primerna ušesa, katerim zaupajo spotikljivo skrivnost. V istem hipu pade breme z njihovega srca in v življenje spet

gledajo z zaupanjem in optimizmom. Rado pa se zgodi, da od trenutka, ko so izsledili čenčo pa do tistega, ko so jo predali naprej, marsikaj uide njihovemu spominu; iz tega nujno sledi, da je poročilo nemalokrat rahlo površno in polno lukenj, katere napolnijo z raznimi "menda" ter "tako pravijo" in z drugimi bistrimi zvižčami govorniške umetnosti, kot so - denimo - zmajevanje z glavo, pomenljivo zavijanje oči in še kaj. Vse to in pa seveda novica sama pri poslušalcu povzroči natanko iste muke, kakršne je malo prej trpel pripovedovalec in zgodba se ponovi.

Skratka, opravljanje je začaran krog, v katerem ljudje, ki mu posvečajo svoj prosti čas in moči, izrabijo sleherni priložnost, da se znebijo bremen, ki jim težijo srca. Pri tem sploh ni važno, če gre za kaj pomembnega ali pa za čisto vsakdanjo stvar, ki se je morda primerila celo njim samim; v tem primeru je opravljanje še toliko bolj koristno, kajti kadar šušljajo o napakah drugih, spretno odvrta pozornost z lastnih napak

(podobni so gledališkemu delavcu, ki usmerja reflektor na oder, sam pa ostaja v temi in počne, kar ga je volja). Na ta način se opravljalci prav spretno in dosledno izogibaju stresom in drugim živčnostim današnje dobe. Notranja sproščenost jim pomaga ohranjati ljubo zdravje in so torej tudi družbeno koristni, saj ne obremenjujejo skupnosti z bolovanjem in stroški zdravljenja. če pri tem tvegajo, da jih kdo razkrinka ali jim celo prerahlja kosti - no ja, za zdravje je pač treba tudi kaj žrtvovati!

S to kratko razpravo seveda ne ščuvam k opravljanju! Prosti čas in konjički so stvar posameznika in njegovega dobrega ali slabega okusa. Vseeno pa si ne morem kaj, da ne bi zapisala misli, ki je nekoč davno zrasla na zeljniku mojega prastrica, modrega in izkušenega moža: od nekdanj so ljudje radi govorili o tistih, ki jih ni bilo poleg in nikoli ne bo drugače; samo zdravo in pošteno mero je treba poznati...

S.P.

ODPIRAMO NOVO RUBRIKO!

Cenjene sodelavce in druge bralce obveščamo, da bo že v naslednji številki na voljo rubrika, v kateri bomo objavljali vaša vprašanja, povezana z delovnim okoljem, dogodki znotraj družbe in podobno. Imena rubrike sicer še nismo oblikovali, vprašanja pa nam lahko vseeno začnete pošiljati. Pregledali jih bomo, ugotovili, kdo bi lahko nanje odgovoril in ga zaprosili, da to tudi stori. Seveda ne bomo mogli objaviti vseh vprašanj in odgovorov naenkrat - nekateri boste morali pač potrpežljivo čakati naslednje številke. Če pa si bodo vprašanja podobna, bomo objavili samo enega in navedli tudi imena (ali šifre, kot se boste pač podpisali) ostalih spraševalcev. Vprašanja pošljite na naslov: DROGA d.d., (za uredniški odbor Naš glas) Industrijska 21, 6310 Izola. Uredniški odbor

Interna izdaja: Droga Portorož, Živilska industrija d.d., Industrijska 21, 6310 Izola, www.droga.si. Glasilo ureja uredniški odbor. Odgovorna in glavna urednica Majda Vlačič. Tehnična ureditev Sonja Požar. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 1400 izvodov. Glasilo dobijo člani kolektiva brezplačno. Tiskano na okolju prijaznem papirju.

